

Департамент культури і туризму,
національностей та релігій
Чернігівської обласної державної адміністрації
Українська бібліотечна асоціація
Чернігівське обласне відділення
Української бібліотечної асоціації
Чернігівська обласна універсальна наукова
бібліотека ім. В. Г. Короленка

БІБЛІОТЕКА. ІНФОРМАЦІЯ. КОРИСТУВАЧ.

(За матеріалами громадських обговорень)

Чернігів – 2013

78.001
Б 59

Бібліотека. Інформація. Користувач. : за матеріалами громадських обговорень / Черніг. обл. універс. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка ; уклад. Л. В. Генералова ; відп. за вип. І. М. Аліференко. – Чернігів : Черніг. ОУНБ ім. В. Г. Короленка, 2013. – 94 с.

Укладач
Л. В. Генералова
Комп'ютерна верстка та дизайн
О. П. Попович
Відповідальний за випуск
І. М. Аліференко

© Чернігівська ОУНБ
ім. В. Г. Короленка,
2013

ЗМІСТ

Вступ.....	5
Розвиток інформаційно-гуманітарної сфери – пріоритетний напрямок державної політики.....	7
Стан та перспективи розвитку бібліотек Чернігівщини: за матеріалами громадських обгово- рень.....	10
Бібліотека і громада: сучасні реалії. З досвіду роботи Чернігівської обласної бібліотеки для дітей ім. М. Островського.....	16
Бібліотека і громада: за результатами вивчення громадської думки про роботу Чернігівської обласної бібліотеки для юнацтва.....	19
Бібліотеки і органи місцевого самоврядування в Чернігівському районі: досвід, перспективи, завдан- ня.....	23
Городнянська бібліотека і громада: працюємо разом..	27
Бібліотеки Щорсівщини і громада.....	30
Додатки:	35
1. Наказ Департаменту культури і туризму, націо- нальностей та релігій облдержадміністрації від 06.03.2013 № 41 «Про організацію та проведення громадських обговорень».....	36

2. Робочий план проведення громадських обговорень у Чернігівській області «Бібліотека. Інформація. Користувач.».....	38
3. Прес-реліз.....	40
4. Анкета.....	42
5. Програма круглого столу за підсумками громадських обговорень «Бібліотека. Інформація. Користувач.» у Чернігівській області.....	44
6. Резолюція підсумкового круглого столу громадських обговорень «Бібліотека. Інформація. Користувач.» у Чернігівській області.....	48
7. Стаття «Бібліотеки повинні існувати і розвиватися» з газети «Новини Придесення» ...	52
8. Протокол засідання круглого столу «Бібліотека нашої громади» в рамках громадських обговорень «Бібліотека. Інформація. Користувач.» у Ріпкинській районній бібліотеці для дорослих.....	57
9. Стаття «Бібліотека громади: якою їй бути?» з газети «Життя Полісся»	65
10. Ілюстративні матеріали.....	74
11. Корисні посилання.....	90

ВСТУП

Відповідно до Програми з адвокації УБА «Через бібліотеки – до знань» Чернігівська обласна універсальна наукова бібліотека ім. В. Г. Короленка спільно з Чернігівським обласним відділенням УБА за підтримки Департаменту культури і туризму, національностей та релігій Чернігівської облдержадміністрації впродовж березня-червня 2013 року провели громадські обговорення «Бібліотека. Інформація. Користувач.». Мета громадських обговорень – вивчення загальної оцінки бібліотечних закладів у регіоні органами виконавчої ради, місцевого самоврядування та громадою, пошук шляхів розвитку та удосконалення діяльності бібліотек.

Сьогодні бібліотеки гарантують населенню право на безкоштовне отримання інформаційних послуг, виконують важливі соціальні, культурно-освітні функції, виступають як центри місцевої активності для згуртування громади, особливо в сільській місцевості.

Відділом науково-методичної роботи ЧОУНБ ім. В. Г. Короленка були розроблені анкета, умови проведення дослідження, обсяг та порядок вибірки.

Загалом вивчено думку понад 5 тис. респондентів різних категорій населення у 112 населених пунктах. Працівники бібліотек області організували анкетування, вуличні опитування, міні-інтерв'ю, онлайн-опитування на сайті Чернігівської ОУНБ ім. В. Г. Короленка, мобільні інформаційні стенди, скриньки «Читач пропонує бібліотеці» тощо.

Підсумковий «круглий стіл» громадських обговорень відбувся 9 липня 2013 році у Чернігівській ОУНБ ім. В. Г. Короленка, у роботі якого взяли участь керівники і представники Департаменту культури і туризму, національностей та релігій облдержадміністрації,

Департаменту інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю облдержадміністрації, управління освіти і науки облдержадміністрації, Головного управління юстиції в Чернігівській області, Чернігівської райдержадміністрації, партнери і друзі бібліотеки з вищих навчальних закладів, громадських організацій, ЗМІ, директори обласних і районних бібліотек. Модераторами «круглого столу» були член Президії УБА, голова Чернігівського обласного відділення УБА, директор Чернігівської ОУНБ ім. В. Г. Короленка Аліференко І. М. та виконавчий директор УБА, доцент Національного технічного університету України «КПІ» Сошинська Я. Є.

За наслідками громадських обговорень «Бібліотека. Інформація. Користувач.» у Чернігівській області розроблено і прийнято за основу резолюцію.

Пропонуємо вам узагальнені матеріали підсумкового засідання «круглого столу» та отримані висновки громадських обговорень.

Розвиток інформаційно-гуманітарної сфери – пріоритетний напрямок державної політики

*Левочко О. В., перший заступник
директора Департаменту культури
і туризму, національностей та
релігій Чернігівської обласної дер-
жавної адміністрації*

У сучасному інформаційному суспільстві публічні бібліотеки Чернігівщини виступають як осередки, де культура та інформація вільно співіснують та взаємодоповнюють одне одного. Бібліотечні заклади виконують своє головне завдання – задоволення інформаційних потреб і запитів користувачів, мають незаперечний вплив на процеси навчання, освіти, виховання, збереження та формування культурного простору регіону.

За підтримки Департаменту культури і туризму, національностей та релігій обласної державної адміністрації, обласного відділення Української бібліотечної асоціації протягом березня-червня 2013 року проведені загальнообласні громадські обговорення «Бібліотека. Інформація. Користувач.», ініційовані Українською бібліотечною асоціацією.

Мета громадських обговорень «Бібліотека. Інформація. Користувач.» – привернути увагу широкого кола громади, органів виконавчої влади та місцевого самоврядування до бібліотечних закладів у регіоні, зокрема у сільській місцевості, вивчити громадську думку щодо розвитку та удосконалення діяльності бібліотек.

Сьогодні бібліотечна мережа області нараховує 723 публічні бібліотеки, які віднесені до сфери управління Міністерства культури України, з них на селі – 617, що становить 85% від загальної кількості.

Серйозною проблемою в суспільстві є відсутність рівних можливостей села і міста як в економічній, так і в соціальних сферах. Особливо це впливає на ті верстви населення, які потребують посиленої уваги з боку держави – діти, молодь, особи з обмеженими фізичними можливостями.

Трансформація бібліотек на селі за рахунок створення нової моделі сільської бібліотеки, як інформаційного, правового, дозвілльового центрів, центрів відродження та зберігання народної культури, доступу до інтернет – не тільки дає можливість для вирішення суспільних проблем, а й якісно змінює соціокультурну ситуацію загалом.

Внаслідок розмежування бюджетних повноважень з прийняттям «Бюджетного кодексу України» стало неможливим централізоване фінансування потреб бібліотек області.

У минулому році збільшилась частка фінансування із загального фонду, але питома вага використання всіх виділених коштів припадала на оплату праці, що є негативним показником. Незначна частина використовувалась для поповнення фондів, придбання основних засобів та поточних і капітальних ремонтів.

З метою створення умов для збереження Державного бібліотечного фонду, запобігання скороченню чисельності бібліотек, особливо у сільській місцевості, Міністерство культури України ініціювало проведення в 2012 р. загальнодержавного дослідження «Вивчення стану забезпечення сільського населення України публічними бібліотеками». На основі аналізу стану охоплення бібліотечним обслуговуванням сільського населення країни буде розроблена низка заходів щодо збереження, зміцнення та розвитку бібліотечної мережі в сільській місцевості.

На виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 10 квітня 2013 р. № 257-р «Про схвалення

Концепції Державної цільової національно-культурної програми популяризації вітчизняної видавничої продукції та читання на 2014-2018 роки» Департаментом надані пропозиції до проекту цієї програми з прогнозним обсягом фінансування заходів.

Прийняття та реалізація Державної цільової програми розвитку публічних бібліотек, державних програм поповнення, збереження бібліотечних фондів та інформатизації бібліотек, які включатимуть встановлення обов'язкових нормативів бюджетних асигнувань за рахунок місцевих бюджетів, заходи з консервації та реставрації, охорони фондів, створення належних умов для зберігання документів, вдосконалення системи обліку бібліотечних фондів поліпшить ситуацію в бібліотечній справі, створить умови для повноцінного функціонування бібліотек на рівні сучасних вимог і стандартів.

Президентом України Віктором Януковичем окреслено напрямок розвитку інформаційно-гуманітарної сфери – створення Національної мережі електронних бібліотек та системи електронного урядування. Завдання, які сьогодні стоять перед бібліотеками, не можна виконати без поповнення книжкових фондів, комплектування нетрадиційними носіями інформації, впровадження нових технологій. Необхідно розвивати діяльність бібліотек з формування власних електронних ресурсів, електронних каталогів, забезпечення комфортних умов для користувачів, сучасного оформлення інтер'єрів.

Майбутнє за бібліотеками, які розширяють свої функції, стають інформаційними та культурними центрами громади, сприяючи процесам державотворення і національно-культурного відродження суспільства, духовного розвитку особистості.

Стан та перспективи розвитку бібліотек Чернігівщини: за матеріалами громадських обговорень

*І. М. Аліференко, директор
Чернігівської ОУНБ
ім. В. Г. Короленка*

Соціально-економічні і політичні реформи в Україні, стрімке впровадження нових інформаційних технологій суттєво змінюють роль і місце бібліотеки у суспільстві. Одним із першочергових завдань виступає зміцнення потенціалу бібліотек, яке неможливе без досліджень потреб користувачів.

Для бібліотеки кожного типу є характерні власні напрями вивчення, зумовлені як характером обслуговування, так і специфікою інформаційних ресурсів установи.

Сучасна бібліотека може визначатись як інформаційно-культурна, освітня установа, яка має забезпечити вільний доступ до інформації та збереження документного ресурсу як суспільного надбання.

Загальновідомо, що якість обслуговування і задоволення запитів користувачів складають фундамент діяльності будь-якої бібліотеки.

Громадські обговорення для вивчення думки громади про бібліотеку були ініційовані та проведені Українською бібліотечною асоціацією за підтримки регіональних органів влади у багатьох областях України протягом 2011-2013 років. Такі громадські обговорення були передбачені планами роботи Департаменту культури і туризму, національностей та релігій облдержадміністрації, обласного відділення УБА і в публічних бібліотеках Чернігівської області протягом березня-червня 2013 року.

Загалом в акції взяло участь понад 5 тис. осіб різних верств населення. Активними учасниками обговорень стали представники органів місцевого самоврядування, службовці, робітники, приватні підприємці, інтелігенція, учнівська молодь, пенсіонери.

Громадські обговорення відбулись у три етапи. Перший – анкетування, опитування та міні-інтерв'ю, аналіз анкет, другий – проведення круглих столів в районах, третій – підведення загальних результатів під час круглого столу в Чернігівській обласній універсальній науковій бібліотеці ім. В. Г. Короленка з залученням широкого кола представників влади і громадськості.

Ядром програми стало анкетування та вуличні опитування як своєрідний варіант колективної експертної оцінки, вивчення думки користувачів про бібліотечно-інформаційні послуги; розширення уявлень про соціальні та професійні характеристики користувачів, мотиви їхніх звернень до бібліотеки; визначення шляхів удосконалення бібліотечно-інформаційного обслуговування; вивчення комфортності обслуговування; а також окреслення пріоритетів розвитку публічних бібліотек на майбутнє.

Всього проведено 4256 особистих інтерв'ю з респондентами в 112 населених пунктах, найбільшу кількість населення опитали в Новгород-Сіверському районі – 661 респондент.

Вуличні відеоінтерв'ю громади бібліотекарями були організовані у: Борзнянському, Бахмацькому, Батуринському, Городнянському, Ічнянському, Куликівському, Козелецькому, Коропському, Корюківському, Менському районах, м. Остер, м. Чернігів та обласними бібліотеками.

Дізнавались думку громади про бібліотеку за допомогою мобільного стенду бібліотекарі Городнянської ЦБ, Ріпкинської ЦБ, свої пропозиції до скриньки побажань «Читач пропонує бібліотеці» дописували користувачі

Корюківської ЦБ, Борзнянської ЦБ, Чернігівської обласної бібліотеки для юнацтва та Чернігівської ОУНБ ім. В. Г. Короленка.

У процесі анкетування досліджено склад користувачів бібліотек за соціально-професійними характеристиками; визначено коло їх інформаційних запитів; вивчено попит на літературу з різноманітних галузей знань, рівень комфортності в бібліотеках.

У Козелецькій, Городнянській, Ріпкинській та Чернігівській центральних районних бібліотеках організовані засідання круглих столів. Попередні результати громадських обговорень оприлюднені у ЗМІ.

Основні висновки за результатами громадських обговорень:

- 74,2 % від загальної кількості опитаних вважають роботу бібліотечних закладів задовільною. Це свідчить про позитивний імідж публічної бібліотеки у регіоні, яка створює безпечну територію, гарантує вільний та майже безкоштовний доступ до інформації, дає можливість творчим особистостям знайти майданчик для спілкування, є ланкою між органами влади та громади, і найголовніше – зберігає культурну, історичну, духовну спадщину народу.
- Середньостатистичний користувач бібліотеки – це жінка, представник робітничої професії або працівник сільського господарства, віком 35-55 років, яка звертається до бібліотеки отримати інформацію, пов'язану з роботою, навчанням та дозвіллям, найчастіше її запит задоволено. Основною рисою комфортності умов визначено доступність фонду.
- Склад респондентів дозволяє сформуванню уявлення про читацьку аудиторію сучасної бібліотеки, найчисельніша кількість небайдужих до проблем

бібліотек – це представники робітничих професій – 21 %, працівники сільського господарства – 17%, приватні підприємці – 11%, учнівська молодь – 10,5%, службовці – 9,06 %, працівники освіти – 8,52%.

- Значна кількість опитуваних висловилися щодо необхідності покращення ситуації з поповненням бібліотечних фондів: не вистачає новинок літератури – 31,2%, галузевої – 15,7%, художньої – 19,9%, періодичних видань – 20,2%, також аудіо та відео матеріалів не вистачає – 11,1% опитуваним.
- Із загальної кількості відповідей лише 19,1% користувачів задоволені температурним режимом.
- Побаження респондентів щодо оновлення дизайну бібліотек – одне з найчисельніших, проте сучасний вигляд бібліотек влаштовує – 57,6% опитуваних. Дизайн бібліотек Чернігівської МЦБС влаштовує – 88%, найбільше незадоволених виглядом Борзнянської ЦБ.
- Респонденти висловлювали своє бажання вільно пересуватись бібліотекою та мати право самостійно вибрати собі книгу. Доступність до бібліотечних фондів на 100% задовольняє респондентів Бобровицького, Сосницького, Чернігівського, Щорського районів, 77% відсотків респондентів незадоволені доступом до бібліотечного фонду у Чернігівській ОУНБ.
- Переважна більшість читачів не задоволені комп'ютерним парком бібліотек – 86,8%, хотіли б мати змогу користуватися більш сучасними ПК. 22,3% незадоволені якістю та кількістю, або взагалі відсутністю копіювально-множильної техніки, як послуги для користувачів (для прикладу – якість комп'ютерного обладнання на 85% задовольняє респондентів Городні, і лише на 5% – опитаних Коропського району).

- Нові послуги, які б хотіли мати в бібліотеці:
37% респондентів хотіли б мати сучасний комп'ютерний парк із швидкісним інтернетом;
курси з комп'ютерної грамотності для користувачів в своїх бібліотеках, які хотіли б відвідати – 3,5%;
електронні книги бажають бачити на полицях бібліотек – 8,5 % (до речі, статистика по США – 10% – читають традиційні книги, 30 % – віртуальні, 60% – обидва варіанти);
16,2% взагалі не потребують нових послуг, їх все влаштовує.
- Як громада готова допомогти бібліотеці:
найбільш популярні форми допомоги – подарувати книги або гроші, так подарувати книги з власних бібліотек пропонують – 23,2%;
надати фізичну допомогу при ремонті книгозбірні пропонують – 11,8%;
фінансову допомогу – 8,2%;
просто частіше відвідувати бібліотеку – 2,4%;
допомога у якості волонтера є рідкістю, згодні лише – 0,8%.
- 30% респондентів не знають, що може стати для них стимулом допомоги бібліотеці, а це вже свідчить про відірваність бібліотеки від громади і байдужість переважної більшості населення.
- Пропозиції щодо покращення умов функціонування:
найбільше пропонують зробити капітальний ремонт, придбати меблі, якісне освітлення, в т. ч. прохання повернути настільні лампи в читальних залах, а також виділити для бібліотеки більше приміщення з просторими залами для масових заходів, дискусійних клубів та дитячих кімнат. Задля комфортності бібліотечного простору майже в кожному районі громада хоче мати бібліотечні кав'ярні.

Таким чином, за результатами громадського опитування «Якою має бути бібліотека нашої громади?» населення вважає, що бібліотека повинна бути інформаційно-ресурсним центром громади регіону, осередком громадської активності та сімейного дозвілля, займатися запровадженням нових форм і методів роботи. Нові бібліотечні послуги передусім пов'язані із комп'ютерними послугами та використанням нових інформаційних технологій. Бібліотеку хочуть бачити більш сучасною і для цього готові допомагати як фізично так і фінансово.

Послуги бібліотеки мають постійно удосконалюватися і змінюватися з урахуванням змін у соціумі. Водночас потребують вирішення питання поліпшення матеріально-технічної бази: оновлення бібліотечних фондів, створення комфортних умов для користувачів, забезпечення книгозбірень належним бібліотечним обладнанням. Крім того, було виявлено, що громада недостатньо обізнана щодо можливостей бібліотек, наявних послуг, інформаційного потенціалу бібліотек, перспектив запровадження новітніх технологій.

Вирішити проблеми можливо за умови:

- Активної співпраці з органами влади, громадськими організаціями, культурологічними об'єднаннями.
- Проведення місцевих інформаційних кампаній для залучення нових користувачів та інформування населення про роботу бібліотек та її можливості.
- Адвокаційної діяльності з метою посилення підтримки та захисту інтересів бібліотек.
- Для більш повного та якісного задоволення потреб і запитів користувачів в одержанні необхідної інформації продовжувати їх вивчення в усіх ЦБС області та структурних підрозділах ОУНБ.
- Формувати в книгозбірнях сприятливі умови для популяризації книги, читання, знань, особливо серед

молоді, створювати умови для підвищення читацької активності, рівня культурної компетентності користувачів.

- Впроваджувати в роботу сучасні комп'ютерні технології, активно використовувати їх для обслуговування користувачів, розширяти репертуар інформаційно-комп'ютерних послуг.

Бібліотека і громада: сучасні реалії

*Т. М. Ключ, директор Чернігівської
обласної бібліотеки для дітей
ім. М. Островського*

Соціальний ефект, що отримує суспільство, громада Чернігова від різноманітних інноваційних бібліотечних акцій, змінює стереотипи відносин між нею і бібліотекою. Люди поступово починають бачити в ній не лише заклад, в якому можна отримати книги в тимчасове користування, почитати газети, журнали, але, насамперед, інформаційно-освітній і культурний центр з широким спектром різноманітних послуг, серед яких найбільшим попитом користуються інформаційні.

Імпульс до інноваційних перетворень – це наша своєрідна відповідь на виклик суспільства і свідчить про те, що бібліотека активно готує себе, як соціальний інститут, до нового статусу.

Проблема дитячого читання – це не просто недолік окремої родини, а всесвітня проблема, як і проблема екології, перенаселення та ін. Тому більшість розвинених країн зрозуміли це і прийняли державні програми підтримки дитячого читання.

Дитяча бібліотека в сучасному світі змінюється, модернізується, розвивається. Ми працюємо з усіма організаціями, фондами, ліцеями, гімназіями, школами, дитячими комбінатами, діяльність яких пов'язана з вихованням дітей. Активно співпрацюємо з Чернігівським національним педагогічним університетом імені Т. Г. Шевченка, творчими спілками, засобами масової інформації (обласне телебачення, радіо, преса).

На обласному телебаченні 15 років беремо участь у рубриці «Читаймо разом» (популяризація літератури для батьків і дітей), на обласному радіо – в проекті «Поговоримо відверто».

З Чернігівським обласним інститутом післядипломної педагогічної освіти ім. К. Д. Ушинського проводимо заходи: з виховання інформаційної культури учнів 1-11 класів, флешмоби «Книга скликає друзів», обласний відкритий урок «Україна читає дітям», а зараз готуємось до обласної творчої акції «Читаємо Шевченка разом».

Багато років за підтримки Департаменту культури і туризму, національностей та релігій Чернігівської облдержадміністрації проводиться обласне свято-конкурс «Діти, що читають – майбутнє України». Фіналісти з усієї області, кращі читачі, на обласному святі змагаються за звання найкращих. Всі фіналісти нагороджуються, а два переможці представляють Чернігівщину у Львові на дитячому фестивалі «Книгоманія».

Неможлива сьогодні робота бібліотеки без допомоги партнерів, насамперед, без підтримки влади. Одним з наших найцікавіших проектів є обласний конкурс дитячої літературної творчості «Хай весь світ дивують нині діти неньки України», який проводиться втретє і фінансово підтримується Департаментом інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю облдержадміністрації – за його допомоги видається збірка творів юних авторів –

переможців. Творчий внесок в здійснення цього проекту забезпечують теж наші партнери – письменники Чернігова. Така співпраця робить успішними спільні зусилля з підтримки і розвитку творчих здібностей дітей.

Багато років триває співпраця з обласним відділенням Дитячого фонду України, вони підтримують наші акції і конкурси – передплачують переможцям кращі дитячі журнали.

Забезпечує зміст нашої діяльності і давня дружба з Чернігівським єврейським культурним товариством – це і творчі акції «Жива книга», і спільна участь у Всеукраїнських заходах Національної бібліотеки України для дітей тощо.

Тісні, плідні зв'язки бібліотеки з відділом у справах дітей, сім'ї та молоді, управлінням освіти і науки Чернігівської міської ради. З 2000 року діє спільний проект-конкурс «Читаюча родина Чернігова», в якому за ці роки взяли участь понад 250 родин. Участь у конкурсі родини шкіл міста вважають престижною, а переможці – діти завдяки конкурсу роблять перші кроки до успіху, дають інтерв'ю пресі, радіо, телебаченню, стають «телезірками» дитячих програм обласного телебачення.

Вже 8 років ми співпрацюємо з навчально-методичним центром цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Чернігівської області, науково-методичним центром відділу освіти Чернігівської міської ради, Державним управлінням охорони природного навколишнього середовища Чернігівської області, Чернігівським міським центром фізичного здоров'я населення. Проводимо міські конкурси «Я і Євро – 2012», «Вчимося жити на Землі», присвячений екологічним проблемам людства.

До 115-річчя від часу заснування Чернігівської обласної бібліотеки для дітей ім. М. Островського започаткована щорічна церемонія нагородження кращих

читачів – бібліотечний «Оскар» в номінаціях «Кращий читач року», «Читаюча родина», «Друг бібліотеки», «За відданість бібліотеці».

Всі проекти були представлені на міжрегіональному ярмарку «Бібліотечні інновації для громад: Створюємо майбутнє» в м. Суми 3 липня 2013 року, де отримали третє місце.

Нова місія бібліотек – створення середовища для розвитку дітей, що відповідає їхнім віковим, соціокультурним та індивідуальним особливостям – через читання, друковані, аудіовізуальні, електронні документи, створення позитивного оточення юних громадян (бібліотеки, музеї, школи).

У нашому місті, області дитячим бібліотекам теж необхідно створити умови разом із владою, організаціями, фондами, що у своїй діяльності причетні до виховання юного покоління. Девіз такої співпраці: «Читання відчиняє всі двері!».

Наше партнерство з громадою міста, громадськими організаціями, фондами дозволяє взаємно відкрити можливості підтримки читання дітей і підлітків в час цифрових технологій.

Бібліотека і громада: за результатами вивчення громадської думки про роботу Чернігівської обласної бібліотеки для юнацтва

*Латамарчук М. О., директор
Чернігівської обласної бібліотеки
для юнацтва*

Сьогодні бібліотека є найбільш наближеною до місцевої громади, є доступною та безкоштовною установою.

З метою вивчення громадської думки працівниками Чернігівської обласної бібліотеки для юнацтва було опитано 194 респонденти, проведені вуличні та онлайн-опитування, враховані пропозиції скриньки «Якою я хочу бачити бібліотеку».

Важливо, що серед опитуваних переважно більшість склали учні загальноосвітніх шкіл, студенти середніх та вищих навчальних закладів – 70%. Ми проводили опитування молоді м. Чернігова, але потреби молоді міста ідентичні потребам молоді, яка проживає в районних центрах, сільській місцевості. Проаналізуємо, що ж бажає молодь нашого міста сьогодні?

Всі опитувані висловили думку про те, що бібліотека необхідна за місцем проживання, має бути розміщена в доступних для всіх категорій громадян місцях, мати зручний графік роботи.

Результати анкетування свідчать про те, що 81,45% (158) респондентів звертаються до бібліотеки з метою отримання інформації, пов'язаної з роботою, навчанням та дозвіллям, 30% (57) скористатися інтернетом.

Можна прослідкувати два напрямки роботи бібліотеки: бібліотека – як інформаційний центр, бібліотека – як центр дозвілля, спілкування.

В зв'язку з цим в центрі уваги респондентів опинилися бібліотечні фонди, комп'ютерне обладнання та умови в бібліотеці для задоволення потреб, які пов'язані з роботою, навчанням та дозвіллям.

Що стосується бібліотечних фондів, значна кількість опитуваних висловилися щодо необхідності покращення ситуації з поповненням бібліотечних фондів. Лише – 21% (44) респондентів знаходить завжди потрібну їм інформацію. Серед загальної кількості респондентів найбільше опитаних зазначали потребу оновлення фондів бібліотек. Молоді не

вистачає новинок літератури, художньої літератури, галузевої літератури (економічної, юридичної, сільськогосподарської, технічної тощо). Відмічена недостатня кількість періодичних видань. Особливо необхідно підкреслити, що за результатами анкетування молоді не вистачає аудіо та відеоматеріалів.

Для молоді ХХІ сторіччя на першому місці – зручність та комфорт. Навіщо молоді йти до бібліотеки, яка не опалюється, має не пристосоване приміщення, зручності на вулиці? Бібліотеку, ремонт в якій робився ще в радянські часи, де не має нової літератури, немає комп'ютерів, Інтернету та зручних меблів. Що може примусить юнака йти до такої бібліотеки, хоча б бібліотекар був фахівець своєї справи з великої літери. Більшість респондентів бажають бачити свою бібліотеку сучасною, більш просторою та відремонтованою, комфортною, з сучасним дизайном, з сучасними меблями, добре освітленою, з сприятливими умовами взимку, з кондиціонером влітку, з великим Інтернет-центром.

Привертає увагу бажання молоді мати свій простір в бібліотеці (вони не бажають сприймати «дорослий» традиційний інтер'єр), нестандартно оформлені книжкові виставки, полицки, меблі. Дуже важливо, щоб в бібліотеці існував простір для дозвілля, а не тільки інформаційний центр.

Поліпшення матеріально-технічного стану в бібліотеках області не можливе без державної підтримки. А бібліотечні працівники в свою чергу повинні застосовувати інноваційні форми в роботі, залучати молодь до створення нового бібліотечного простору.

Якщо ми говоримо про молодь, то перш за все ми говоримо про новітні технології. Практично всіх респондентів не задовольняє комп'ютерне обладнання з підключенням до інтернету. Опитувані пропонують збільшити кількість комп'ютерів, придбати принтери, сканери, збільшити швидкість інтернету. Сьогодні актуальним для бібліотек стало придбання електронних книг, відкриття Wi-Fi зон.

Що стосується впровадження нових послуг для громади, то більшість респондентів бажають отримувати інформацію про фонди бібліотеки за допомогою електронного каталогу. У ході громадських обговорень опитані відмітили, що серед бібліотечних послуг вбачаються необхідними: цікаві заходи з дозвілля, перегляд відеофільмів, навчання користувачів роботі на ПК, пошуку інформації в мережі Інтернет, можливість самостійно працювати за комп'ютером і здійснювати пошук інформації в мережі Інтернет; обслуговування віддалених користувачів і надання електронних послуг; екскурсійні послуги. Але необхідно зазначити, поінформованість громади щодо отримання інноваційних послуг в бібліотеці є недостатньою.

Таким чином, користувачі у своїх побажаннях, які відвідують бібліотеки (з різною періодичністю), робили акценти на необхідності поповнення фондів сучасною літературою, періодикою, електронними документами, створення комфортних умов роботи, впровадження нових послуг.

Бібліотеки і органи місцевого самоврядування в Чернігівському районі: досвід, перспективи, завдання

*Гасвська Л. О., заступник голови
Чернігівської районної державної
адміністрації*

Сьогодні дуже багато уваги приділяється дослідженню проблеми співпраці влади і громади, але дане питання залишається відкритим і невирішеним, тому завжди актуальне для обговорення. Громадські слухання взагалі та сьогоднішнє наше обговорення мають велике значення. Саме у практичних дебатах, де обговорюється конкретне питання та шляхи його вирішення, викристалізовується розуміння людиною сутності своїх прав та обов'язків, наданих і закріплених законом, шляхів їх реалізації.

Завдання, які сьогодні ставить перед бібліотеками влада і громада – своєчасно забезпечувати важливою для населення інформацією про діяльність органів влади, надавати її широкому колу користувачів, а також, з іншого боку, якомога повніше інформувати владні структури, здійснювати їх інформаційне забезпечення. Адже, освічений керівник і службовець – гарантія успіху і життєздатності держави, освічене населення – гарантія стабілізації суспільства.

Основна діяльність бібліотеки як інформаційного центру на селі має бути спрямована на інформування населення про всі важливі рішення органів влади, передусім, районної державної адміністрації, про громадські організації і об'єднання громадян району, про депутатів районної та міських рад, про установи та їх керівників.

Сьогодні, ми маємо змогу обговорити низку цих важливих питань, рішення яких допоможе сформувати в суспільній свідомості образ значущої, інтелігентної бібліотеки.

Відбувся I етап громадських обговорень в селах Чернігівського району, які провели сільські бібліотекарі на тему: «Бібліотека. Інформація. Користувач.». 11 червня ц.р. в малому залі Чернігівської районної державної адміністрації організовано засідання за круглим столом «Бібліотека нашої громади» за участю начальника відділу культури і туризму райдержадміністрації Шкуропат С. В., заступника директора з наукової роботи Чернігівської ОУНБ ім. В. Г. Короленка Самойленка Ю. М., директора Чернігівської ЦБС Пирковської В. А., працівників сільських, шкільних бібліотек, освітніх закладів району, сільських громад. На засідання були запрошені і найменші користувачі бібліотек – діти, які жваво, щиро і активно висловлювали своє бачення щодо ролі і значення бібліотеки в сучасному житті.

Змістовно і цікаво були розкриті питання співпраці бібліотеки і сільських громад, окреслені проблеми та пошук оптимальних рішень у подальшому розвитку сільських бібліотек, як важливої ланки, що поєднує владу і населення і є невід'ємною складовою життя громади .

Бібліотеку сьогодні можна уявити як систему, що складається з багатьох компонентів та існує завдяки державній та громадській підтримці. Щоб залишитися цікавою, привабливою і потрібною серед жителів району, централізована бібліотечна система намагається сьогодні йти в ногу з часом, розширюючи сферу своїх послуг, вдаючись до найрізноманітніших заходів популяризації кращих традицій українського народу, сприяючи розвитку освіти, інформаційної культури, духовності особистості.

Чернігівська районна централізована бібліотечна система одна з найбільших в області і налічує 50 сільських, 2

селищні, районну дитячу бібліотеку, центральну бібліотеку. 64 бібліотечні працівники є надійною опорою в житті наших громад.

Як об'єкт культури та інформаційний центр сільської громади бібліотека сприяє подальшому виконанню довгострокових державних цільових Програм, рішень, постанов: це Програми «Молодь Чернігівщини», «Підтримка сімей Чернігівського району», «Розвиток і функціонування української мови в області», «Здоров'я нації», «Профілактика злочинності», «Протидія торгівлі людьми», «Посилення соціального захисту колишніх політв'язнів, репресованих та членів їх сімей», «Безбар'ерна Україна», «Стоп насильству», інші.

В середньому за рік бібліотечні заклади системи відвідує близько 28 тис. осіб, що становить майже половину населення району і свідчить про їх затребуваність жителями сільської місцевості.

Останнім часом спостерігається тенденція до збільшення культурно-мистецьких заходів, що організують бібліотеки з метою згуртування сільської громади навколо книгозбірні. Традиційним стало проведення в бібліотеках вшанування видатних земляків, людей праці та ратного подвигу, загальногромадських Днів села, Днів сільської громади, свят Малої Батьківщини.

Стало доброю традицією в районі збирати в талановите дружнє коло народних умільців, майстрів декоративної творчості. Організаторами виставок їх творчого доробку є центральна бібліотека району та її філії.

У тісній співпраці з місцевими громадами наші бібліотеки не стоять осторонь проблем молоді, сім'ї, материнства, значну увагу приділяють організації культурного дозвілля дітей та молоді. Підростаюче покоління залучається до участі в бібліотечних заходах, організованих

спільно з місцевими школами, дитячими та молодіжними осередками, суспільними організаціями. Родинні свята, вечори вшанування багатодітних родин, зустрічі поколінь – незмінно збирають широке коло учасників.

В районі практикується організація дозвілля читачів, які мають спільні інтереси, в любительських клубах. Наприклад, члени клубу «Берегиня» при Ладинській сільській бібліотеці – прекрасні рукодільниці, закохані в народні традиції та звичаї. Свою любов до літератури, поезії, народознавства натхненно передають берегині своїм односельцям. Цікава програма літературно-мистецької вітальні «Краяни», яка об'єднала спільні зусилля Новоселівської, Павлівської, Терехівської, Киселівської бібліотек. Нещодавно презентував себе новостворений дитячий клуб «Паросток» в с. Пакулі, члени якого популяризують охорону навколишнього середовища у співпраці зі школою, місцевим лісництвом, краєзнавцями. Згуртовують навколо себе і читацькі клуби в Киїнці – «Дивослово», в Седневі – «Чомучка», бібліотечна світлиця «Відродження» в Старому Білоусі.

Краєзнавчо-пошукова робота є пріоритетним напрямком співпраці ЦБС та громади. Бібліотекарі 22 населених пунктів відповідають за ведення Літописів територіальних громад. Серед жителів сільських населених пунктів чимало любителів історії та ентузіастів-дослідників, яким не дають спокою події, факти, імена з далекого і недалекого минулого рідного краю, і на допомогу пошуковцеві завжди прийде бібліотека. «Скарбниця досвіду» районної бібліотеки продовжує поповнюватись власними методичними матеріалами, виданнями бібліотечних сценаріїв, творчого доробку аматорського письменства, матеріалами організаційних заходів та користується постійним попитом як у працівників бібліотечної системи,

так і в організаторів громадського відпочинку, пошуковців та краєзнавців.

Представники органів місцевого самоврядування як і бібліотекарі впевнені, що їх спільна робота пробуджує в душах і серцях наших односельців любов до книги, знань, потяг до прекрасного.

Городнянська бібліотека і громада: працюємо разом

*Овсієнко М. М., директор
Городнянської ЦБС*

Перед початком будь-якого великого чи маленького проекту ми перш за все вивчаємо думку громади. Проводимо опитування, як вуличне, так і в стінах центральної бібліотеки, міні-інтерв'ю, блиц-інтерв'ю, анкетування. У бібліотеці діє скринька скарг і пропозицій «Банк читацьких ідей», зошит відгуків користувачів «Наші користувачі про нашу бібліотеку». Два рази на рік проходять дні читацької критики «Бібліотека очима читачів».

Колектив працює під девізом «Якщо читач не йде в бібліотеку, то бібліотека йде до читача», а для цього організований читальний зал на підприємствах і в організаціях (9 організацій).

Для змістовного, активного, пізнавального, виховного дозвілля під час літніх канікул, відпусток, вихідних днів для громади міста організований літній виїзний читальний зал на річці Чибриж «КнигоБібліоДесант 2013», складовими якого є буккросинг, спортивні та інтелектуальні ігри, послуга Бібліоняня, нові періодичні видання, бібліокафе, майстер-класи по плетінню з газет та пластикових пляшок, для дітей працюють літні Бібліомістечко, Бібліогалявина та інші цікаві заходи.

Серед жителів та гостей міста користується популярністю історико-краєзнавча пішохідна екскурсія містом «Щиру любов збережем до міста над Чибрижем».

З 2012 року в читальному залі ЦБ спільно з представниками управління юстиції райдержадміністрації працює громадська безкоштовна юридична приймальня.

Для громади міста запропоновані нові інноваційні та креативні форми роботи:

- година доброго настрою (щочетверга обслуговування користувачів під музику);
- ніч у бібліотеці «Бібліотечне безсоння»;
- вулична акція «Давайте всім розповімо про себе...» (до Всеукраїнського дня бібліотек);
- служба «Книга 103» (обслуговування інвалідів, ветеранів, самотніх людей на дому);
- літературно-музична вітальня «Зустріч з натхненням» (до речі у 2013 році їй виповнюється 40 років);
- новостворений клуб «Золоте покоління» з підопічними територіального центру соціального обслуговування.

Великий резонанс викликали проведені акції в бібліотеці:

- «Всім класом до бібліотеки».
- «Приведи свого друга до бібліотеки».
- «Найкращий дарувальник».
- «Випиши журнал та подаруй бібліотеці».
- «Подаруй бібліотеці книгу».

Завдяки програмі «Бібліоміст» чотири бібліотеки ЦБС одержали 15 комп'ютерів з підключенням до мережі Інтернет. На базі Городнянського Інтернет-центру працює «Школа комп'ютерної грамотності» для незахищених верств населення.

Колектив Городнянської ЦБс працює за програмами:

- краєзнавча «Городнянщина – гордість моя»;

- туристична «Подорожуємо городнянським краєм разом з бібліотекою»;
- оздоровча «Здорова дитина – здорова країна»;
- співдружність бібліотек прикордонних районів «Мости дружби» (Климово, Добруш, Городня, з 1982 року). Завдяки цій програмі пройшло тижневе стажування у кращих бібліотеках м. Москви.

Ми пишаємося своєю краєзнавчою видавничою роботою, а це більше 50 назв, які користуються попитом серед жителів району, краєзнавців, людей, які виїхали з своєї маленької батьківщини, але і зараз цікавляться новинами та історією свого міста. Започатковано випуск електронних міні-енциклопедій сіл району (4 села).

Завжди на свято до Дня міста відбуваються рекламні акції, популяризація краєзнавчих видань.

З районного обмінного фонду передані комплекти літератури для підопічних психоневрологічного санаторію, клубу ветеранів, територіального центру, терапевтичного відділення ЦРЛ.

В проведенні цієї роботи нам допомагають колеги, партнери, волонтери, спонсори, друзі бібліотеки (активні читачі), з якими ми проводимо презентації книг, творчі вечори з відомими людьми району.

Але головне для кожної бібліотеки – це її книжкові фонди і хоча, на жаль, і закінчилась дія районної програми поповнення книжкового фонду, РДА знаходить гроші на передплату періодичних видань, придбання нових книг.

Зроблені косметичні ремонти в 5 сільських бібліотечних філіях: в с. Лемешівка – перекрито дах; в с. Тупичів – переведено в нове приміщення; в с. Бутівка – вирішується питання по переведенню в нове приміщення; відремонтована груба та підлога в с. Бурівка. 23 б/ф (із 33) опалюються.

Але є й проблеми:

- ремонт дахів РДБ, ЦБ;
- ремонт підлоги у Хоробицькій б/ф;
- ремонти Переписької, Вихвостівської, Дібрівненської б/ф.

На ремонт бібліотек сіл Бурівка, Деревини, Мощенка, Володимирівка депутати районної ради виділили 1100 гривень.

Про всю свою роботу ми розповідаємо на веб-сайті бібліотеки, сторінці в соцмережі Facebook, ЗМІ.

Це, звичайно, не вся робота бібліотеки для громади, але більша її частина, найцікавіша. Є ще багато задумів і мрій, але для цього потрібно покращити свою матеріально-технічну базу, придбати сучасне мультимедійне обладнання.

Бібліотеки Щорсівщини і громада

***Мокроснон Н. П., директор
Щорсівської ЦБС***

Бібліотека буде життєдіальною тільки тоді, коли її послуги будуть цікаві громаді, будуть користуватись попитом.

Тому, переосмислюючи своє місце у соціокультурному просторі міста, Щорська центральна бібліотека віддає перевагу прогнозуванню потреб громади і створенню умов для їх задоволення.

Ще тільки постало у бібліотечній спільноті питання про створення інтернет-центрів при бібліотеках, у нас уже з'явилися перші комп'ютери, а у 2007 році відкрився повноцінний Інтернет-центр – наші користувачі були задоволені! А сьогодні, крім 5-ти комп'ютерів в Інтернет-центрі, маємо ноутбуки і Wi-Fi у читальних залах дитячої та центральної бібліотек.

Відслідковуючи соціальні ініціативи у державі, ми можемо своєчасно запропонувати нашим користувачам бланки необхідних документів, зробити копії або зареєструвати їх на потрібних сайтах.

Зафіксувавши велику увагу читачів до творчості місцевого автора Володимира Мохнева, бібліотека звернулась до нього з проханням видати свої оповідання, які знаходились у «шухляді». Ми здійснили їх комп'ютерний набір, допомогли знайти спонсора – і невдовзі формувалась черга на його нову книгу «Под свою тальянку и смеюсь, и плачу».

Відзначивши зростаючий інтерес громади до історії рідного краю, бібліотека почала реалізовувати проект «Об'єднаємо краєзнавців через Інтернет». Результатом стало друге видання біобібліографічного довідника «Знані люди Щорсівщини», встановлення зв'язків з цікавими земляками і співпраця з ними.

Так, бібліотека допомогла нашому земляку, який зараз живе в США і, перебуваючи на батьківщині у відпустці, зробив фотожурнал пам'ятних місць Щорса. Ознайомившись з ним, ми зв'язалися з автором, почали спілкуватись електронною поштою і повідомили йому більш повну інформацію по темі, яку він підняв. Завдяки цьому з'явилося нове видання, доповнене і виправлене, «Памятные места города Щорса», десять примірників якого отримали бібліотеки ЦБС.

Останнім часом збільшився інтерес людей до нетрадиційних методів оздоровлення – і бібліотека запропонувала спецпроект «Зроби крок до себе».

Зменшення надходжень літератури примусило нас зосередити увагу на передплаті періодичних видань. У цьому році передплачених видань маємо 111 назв на суму біля 40,0 тис. грн. Сільські бібліотеки також отримали необхідну періодику.

Щорська центральна бібліотека прагне не тільки задовольняти потреби, які висуває громада, а виступила і зі своїми громадськими ініціативами.

Такою була ініціатива по увічненню пам'яті письменниці-землячки Лідії Вакуловської. Бібліотека звернулась до громади з проханням зібрати кошти на виготовлення меморіальної дошки на будинок, в якому жила письменниця та установлення надгробку на місці її поховання. Протягом дії проекту бібліотекою була видана автобіографія письменниці, збірка споминів про неї, залучена громадська організація видала її оповідання, презентовані в бібліотеці, та інші заходи, присвячені життю і творчості Вакуловської. Хід проекту висвітлювався у районній газеті. Задумане здійснене за допомогою друзів і рідних письменниці, громадських організацій і політичних партій, читачів бібліотеки і жителів міста.

Виходячи з того, що Щорський район мало представлений у інформаційному просторі як край туристичний, бібліотека ініціювала проект «Щорсівщина: туристичний калейдоскоп» по створенню туристичних маршрутів кожним населеним пунктом. Як найцікавіше представити свій край мали створені при ЦБ і сільських бібліотеках творчі робочі групи з представників громади. В результаті їх роботи маємо більше 20 маршрутів, 18 із них видані у вигляді буклетів, всі увійшли до збірки «Щорсівщина: туристичний калейдоскоп», створена її електронна презентація.

Цього року бібліотека ініціювала новий проект «Пізнай рідний край граючи», мета якого ознайомити дітей і молодь з визначними місцями своєї малої батьківщини через краєзнавчі квести, які проходять у місті і селах району по уже розробленим туристичним маршрутам і з використанням конкурсів і вікторин, зустрічей з цікавими

людьми. Інформація про реалізацію проекту розміщується на сайті Щорської ЦРБ.

До 90-річчя Щорсівського району бібліотека спільно з районною газетою «Промінь» реалізує проект «Миттєвості нашої історії», який з перших публікацій привернув увагу читачів.

Наша громада і влада знають, де знаходиться бібліотека, відгукуються на всі наші починання, а бібліотекарі роблять усе, щоб цей інтерес не згасав. Не зважаючи на всі економічні і соціальні негаразди, відсутність необхідної літератури (головного чинника успішної діяльності бібліотеки), обмеження можливостей бібліотек – бібліотека жива і розвивається.

ДОДАТКИ

УКРАЇНА

**ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА
АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ,
НАЦІОНАЛЬНОСТЕЙ ТА РЕЛІГІЙ**

Н А К А З

від 06.03.2013 р.

м. Чернігів

№ 41

*Про організацію та проведення
громадських обговорень*

На виконання плану роботи Департаменту культури і туризму, національностей та релігій облдержадміністрації на 2013 рік

Н А К А З У Ю:

1. Директорам обласних бібліотек, керівникам відділів культури і туризму райдержадміністрацій:

1.1 Забезпечити проведення громадських обговорень «Бібліотека. Інформація. Користувач.» протягом березня-червня 2013 року в населених пунктах Чернігівщини (селах, селищах, містах).

1.2 Здійснити аналіз зібраної інформації та отримані відомості по кожному району надіслати до обласної універсальної наукової бібліотеки ім. В. Г. Короленка до 20 квітня 2013 року.

1.3 Забезпечити підготовку та проведення засідань за круглим столом «Бібліотека нашої громади» в Козелецькій, Городнянській, Куликівській та Чернігівській центральних районних бібліотеках.

2. Організувати та провести підсумковий круглий стіл громадських обговорень на базі обласної універсальної наукової бібліотеки ім. В. Г. Короленка в червні 2013 року.

3. Контроль за виконанням даного наказу покласти на першого заступника директора Департаменту культури і туризму, національностей та релігій облдержадміністрації Левочка О. В.

Директор Департаменту

С. М. Мойсієнко

Ухвалений
Президією Чернігівського ОВ УБА

Робочий план

проведення громадських обговорень у Чернігівській області

«Бібліотека. Інформація. Користувач.»

20 лютого 2013 р.

№ з/п	Назва заходу	Відповідальний	Термін виконання
1.	Створення робочої групи. Підготовка прес-релізів, рекламної продукції	Аліференко І. М., Лагамарчук М. О., Клюй Т. М.	лютий
	Проведення переговорів з Департаментом культури і туризму, національностей та релігій ОДА. Підготовка проектів листів	Аліференко І. М., Лагамарчук М. О., Клюй Т. М.	лютий
2.	Розробка анкет, опитувальників Обробка анкет	Лагамарчук М. О. Сльозка О. А., Лагамарчук М. О., Клюй Т. М., Зелінська В. В., всі директори ЦБС	лютий до 20 квітня отримання до 20 травня обробка
3.	Друк і розповсюдження серед ЦБС анкет, опитувальників, прес-релізів, рекламної продукції	Сльозка О. А.	березень

4.	Висвітлення ходу громадських обговорень у ЗМІ	Поліщук Л. М.	березень- червень
5.	Прес-конференція «Бібліотека. Інформація. Користувач»	Аліференко І. М., Лагамарчук М. О., Клюй Т. М., Самойленко Ю. М.	березень
6.	Анкетування, опитування: «Якою має бути бібліотека нашої громади?»	Сльозка О. А., директори ЦБС	березень- травень
7.	Інтерв'ю з представниками органів влади, місцевого самоврядування, бізнесу, громадських організацій, державних установ тощо	Аліференко І. М. Лагамарчук М. О. Клюй Т. М.	квітень- червень
	Інтерактивне обговорення на сайтах	Дубовик Л. М., Сльозка О. А., Кашнікова В. Р.	березень- травень
8.	Круглі столи бібліотека нашої громади: Козелецька ЦБС, Чернігівська РЦБС, Городнянська ЦБ, Ріпкинська РЦБ	Аліференко І. М., Самойленко Ю. М.	
9.	Підсумковий круглий стіл в ЧОУНБ ім. В. Г. Короленка. Підготовка резолюції громадських обговорень	Аліференко І. М., Лагамарчук М. О., Клюй Т. М., Самойленко Ю. М.	липень

**Загальнообласні громадські обговорення
«БІБЛІОТЕКА. ІНФОРМАЦІЯ.КОРИСТУВАЧ.»**

Досить символічно, що напередодні дня народження Т. Г. Шевченка, без імені якого не можна уявити нашої літератури, нашої культури, нашої країни, 6 березня 2013 року на Чернігівщині за ініціативою Української бібліотечної асоціації, Чернігівського обласного відділення УБА при підтримці Департаменту культури і туризму, національностей та релігій Чернігівської обласної державної адміністрації стартували загальнообласні громадські обговорення «Бібліотека. Інформація. Користувач».

Громадські обговорення – це публічні збори, мета яких виявити та обговорити проблемні питання функціонування книгозбірень, різні точки зору щодо сучасного бібліотечного сервісу, привернути увагу широкого кола громади, органів місцевого самоврядування до бібліотечних закладів у регіоні, зокрема у сільській місцевості, вивчити громадську думку щодо розвитку та удосконалення діяльності бібліотек.

Громадські обговорення проходять у березні-травні 2013 року в багатьох населених пунктах Чернігівської області (селах, селищах, містах). З метою вивчення громадської думки публічними бібліотеками області планується організувати: анкетування «Якою має бути бібліотека нашої громади?»; вуличні та онлайн-опитування; діалоги, дискусії, круглі столи «Бібліотека нашої громади»; відеоінтерв'ювання; інтерактивні розділи на web – сайтах обласних бібліотек; мобільні інформаційні стенди; скриньки для збору пропозицій «Радимо бібліотеці», «Якою я хочу бачити бібліотеку» тощо.

У липні 2013 року за результатами громадських обговорень в приміщенні Чернігівської ОУНБ ім. В. Г. Короленка відбудеться круглий стіл «Думка громади про бібліотеку», за підсумками якого будуть складені пропозиції до органів місцевого самоврядування, бібліотек області щодо удосконалення бібліотечного обслуговування нашої громади.

Запрошуємо небайдужих користувачів, представників громадськості, засобів масової інформації відвідати заходи та взяти участь в громадському обговоренні.

Анкета

«Якою має бути бібліотека нашої громади? »

Шановні громадяни!

Департамент культури і туризму, національностей та релігій Чернігівської обласної державної адміністрації, Чернігівське обласне відділення Української бібліотечної асоціації ініціює проведення громадських обговорень «Бібліотека. Інформація. Користувач.».

Просимо відповісти на запитання, висловити особисте ставлення до бібліотек.

1. Що спонукає Вас звертатися до бібліотеки? Відмітьте, будь ласка, всі позиції, які Вам підходять:

- отримати інформацію, пов'язану з роботою, навчанням, дозвіллям
- скористатися інтернетом
- відвідати масові заходи, засідання бібліотечного клубу
- інше _____

2. Чи завжди Вам вдається знайти в бібліотеці потрібну інформацію:

- завжди
- найчастіше
- іноді
- ніколи

3. Якщо «іноді» або «ніколи», то яких матеріалів на Вашу думку не вистачає:

- новинок літератури
- художньої літератури

галузевої літератури (економічної, юридичної, сільсько-господарської, технічної тощо)

періодичних видань

інше _____

4. Чи достатньо комфортні умови у бібліотеці?:

температурний режим Так Ні

дизайн бібліотеки (ремонт, меблі, освітлення) Так Ні

наявність приміщення для проведення масових заходів,

засідань бібліотечних клубів Так Ні

доступність фонду Так Ні

комп'ютерне обладнання для відвідувачів з підключенням

до інтернету, принтери, копіювальна техніка Так Ні

5. Які послуги Ви б хотіли отримувати у бібліотеці?

Ваші пропозиції: _____

Вкажіть, будь ласка, деякі дані про себе:

Вік _____

Стать _____

Професія _____

Проживаю на території _____ **сільської**

ради _____ **району**

Дякуємо за допомогу!

Чернігівська обласна державна адміністрація
Департамент культури і туризму,
національностей та релігій
Чернігівське обласне відділення
Української бібліотечної асоціації
Чернігівська обласна універсальна наукова
бібліотека ім. В. Г. Короленка

ПРОГРАМА

круглого столу
за підсумками громадських обговорень

«Бібліотека. Інформація. Користувач.»

Дата проведення:
09 липня 2013 року
Місце проведення:
м. Чернігів,
Чернігівська ОУНБ
ім. В. Г. Короленка,
читальний зал

Початок: о 15⁰⁰

Чернігів – 2013

14¹⁵ – 15⁰⁰ Реєстрація учасників. Ознайомлення з відеоматеріалами про перебіг громадських обговорень.

15.00 – 15.10 Відкриття круглого столу.

Левочко Олександр Володимирович – перший заступник директора Департаменту культури і туризму, національностей та релігій облдержадміністрації.

15¹⁰ – 15²⁰ Вступне слово.

Сошинська Ярослава Євгенівна – виконавчий директор Української бібліотечної асоціації.

Аліференко Інна Михайлівна – директор Чернігівської ОУНБ ім. В. Г. Короленка, голова президії обласного відділення Української бібліотечної асоціації.

15²⁰ – 16⁰⁰ Виступи (до 10 хв.).

1. Підтримка книговидання та книгорозповсюдження в рамках виконання обласної Програми підтримки розвитку інформаційно-видавничої сфери Чернігівщини на 2012-2015 роки.

Сорокін Валерій Володимирович – в.о. начальника відділу інформаційної та видавничої діяльності Департаменту інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю облдержадміністрації.

2. Стан та перспективи розвитку бібліотек Чернігівщини: за матеріалами громадських обговорень.

Аліференко Інна Михайлівна – директор ОУНБ ім. В. Г. Короленка.

Клюй Тамара Миколаївна – *директор обласної бібліотеки для дітей ім. М. Островського.*

Латамарчук Марина Олександрівна – *директор обласної бібліотеки для юнацтва.*

3. Співпраця Головного управління юстиції в Чернігівській області з Центром правової інформації ОУНБ ім. В. Г.Короленка для надання правової допомоги користувачам бібліотеки.

Бобруйко Володимир Анатолійович – *заступник начальника Головного управління юстиції в Чернігівській області.*

4. Бібліотеки і органи місцевого самоврядування в Чернігівському районі: досвід, перспективи, завдання.

Гаєвська Лідія Олександрівна – *заступник голови Чернігівської районної державної адміністрації.*

5. Бібліотека і громада: працюємо разом.

Овсієнко Марія Миколаївна – *директор Городнянської ЦБС.*

Мокросноп Ніна Павлівна – *директор Щорської ЦБС.*

Думка громади про бібліотеки. Відеосюжети.

16⁰⁰ – 16⁴⁵ Бібліотека і громада: грані взаємодії. Вільна трибуна.

Модератори:

Сошинська Ярослава Євгеніївна – *виконавчий директор УБА.*

Аліференко Інна Михайлівна – *директор ОУНБ ім. В. Г. Короленка, голова президії обласного відділення УБА.*

Виступаючі (до 5 хв.):

Коваленко Олександр Борисович – директор інституту історії, етнології та правознавства ім. О. М. Лазаревського Чернігівського національного педагогічного університету ім. Т. Г. Шевченка, голова правління обласної організації Національної спілки краєзнавців.

Пінчук Зінаїда Михайлівна – начальник відділу інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю Ріпкинської райдержадміністрації.

Білоусько Віктор Петрович – директор Козелецької ЦБС.

Демченко Тамара Павлівна – доцент інституту історії, етнології та правознавства ім. О. М. Лазаревського Чернігівського національного педагогічного університету ім. Т. Г. Шевченка.

16⁴⁵ – 17⁰⁰ Прийняття резолюції громадських обговорень. Закриття круглого столу.

РЕЗОЛЮЦІЯ

підсумкового круглого столу громадських обговорень «Бібліотека. Інформація. Користувач.» у Чернігівській області

Громадські обговорення, ініційовані Українською бібліотечною асоціацією (УБА) в рамках програми за адвокації «Через бібліотеки – до знань», на Чернігівщині тривали з березня по червень 2013 року за підтримки Департаменту культури і туризму, національностей та релігій обласної державної адміністрації та обласного відділення УБА.

Мета громадських обговорень – привернути увагу органів місцевого самоврядування, широкого кола громадськості до проблем бібліотечних закладів регіону, вивчити громадську думку щодо місця бібліотек у соціокультурній інфраструктурі регіону та їх ролі в розвитку місцевої громади; визначити потреби та перспективи сучасного розвитку бібліотек, шляхи та засоби їх модернізації на основі пропозицій та підтримки влади і населення.

У анкетуваннях, вуличних і онлайн-опитуваннях, міні-інтерв'ю, круглих столах та інших заходах, що пройшли в межах громадських обговорень, взяли участь біля 5 тис. мешканців області, з них 74,2% позитивно оцінили роботу бібліотек. Водночас, багато небайдужих громадян висловились щодо проблем бібліотек, необхідності поліпшення умов їх функціонування, розширення сервісних послуг та задоволення запитів користувачів.

Врахувавши матеріали громадських обговорень, учасники круглого столу відзначають:

– бібліотеки виконують важливі соціальні й комунікаційні функції, забезпечуючи конституційні права громадян на вільний доступ до інформації і знань, надаючи можливість для творчого розвитку та інтелектуального дозвілля;

– бібліотеки необхідні громаді: серед усіх закладів культури, особливо на селі, вони найбільше наближені до місцевої громади, є доступними та безкоштовними установами для усіх верств населення;

– бібліотечні заклади потребують постійної уваги та підтримки органів місцевого самоврядування, громадськості;

– найбільш гострими проблемами бібліотек сьогодні є: слабка матеріально-технічна база, відсутність опалення, зв'язку, незадовільний стан комплектування бібліотечних фондів, повільні темпи впровадження новітніх інформаційних технологій, особливо у сільській місцевості; відсутність умов для безперешкодного доступу громадян з обмеженими фізичними можливостями до бібліотечних ресурсів і послуг;

– бібліотечні послуги та інформація мають бути доступними для мешканців малих і віддалених сіл, людей похилого віку за місцем проживання – через мережу нестационарних форм обслуговування;

– бібліотека повинна постійно оновлювати інформаційні ресурси у відповідності з читацькими запитами, бути обладнана сучасними меблями, мати привабливий дизайн і комфортний інтер'єр;

– у сучасній бібліотеці мають бути комп'ютери з програмним забезпеченням і підключенням до мережі Інтернет, копіювально-розмножувальна техніка, мультимедійне обладнання;

– бібліотека має бути місцем проведення змістовного інтелектуального дозвілля та творчого розвитку для усіх членів громади незалежно від віку і соціального стану.

Учасники круглого столу висловлюють вдячність всім учасникам громадських обговорень і звертаються з пропозиціями до:

I. Місцевої громади:

– активніше виявляти свою позицію щодо розбудови публічних бібліотек, впливати через громадські ради на органи місцевого самоврядування з метою вирішення питань організації якісного забезпечення інформаційних і культурних потреб місцевої громади, удосконалення бібліотечної інфраструктури.

II. Органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, депутатів різних рівнів:

– розглянути матеріали громадських обговорень органами виконавчої влади та місцевого самоврядування, профільними депутатськими комісіями, врахувати обґрунтовані потреби бібліотечної галузі при розробці програм соціально-економічного і культурного розвитку районів та міст області;

– забезпечити функціонування базової мережі бібліотек відповідно до вимог Закону України «Про культуру» та Постанови Кабінету Міністрів України від 24.10.2012 р. № 984 «Про затвердження Порядку формування базової мережі закладів культури»;

– провести моніторинг стану бібліотек та доступності бібліотечних послуг у сільській місцевості з метою визначення відповідності наявної мережі бібліотек потребам населення та забезпечити розвиток мережі нестационарного обслуговування населених пунктів, що не мають стаціонарних бібліотек; вишукати можливість переведення бібліотек в опалювані приміщення;

– розробити комплексну регіональну та місцеві програми розвитку публічних бібліотек у містах і районах області на період до 2018 року, передбачивши поповнення та збереження бібліотечних фондів, запровадження новітніх інформаційних технологій, зміцнення матеріально-технічного стану бібліотек;

– ввести до складу громадських рад при районних державних адміністраціях бібліотечних працівників,

представників громадських дорадчих органів, які діють при бібліотеках;

- підтримувати і стимулювати проектну та фандрейзингову діяльність бібліотек, надавати допомогу в залученні потенційних спонсорів та донорів;

- здійснювати заходи моральної, матеріальної, соціально-побутової підтримки кваліфікованих, ініціативних, креативних працівників з метою зміцнення фахового складу творчих працівників бібліотек.

III. Бібліотек та централізованих бібліотечних систем:

- матеріали, отримані під час громадських обговорень, надати до органів місцевого самоврядування, оприлюднити на бібліотечних сайтах та в ЗМІ;

- запровадити низку заходів щодо виконання доручень учасників громадських обговорень, спрямованих на створення позитивного іміджу бібліотечних закладів, популяризації бібліотек та бібліотечних послуг;

- постійно інформувати місцеву владу про діяльність та потреби бібліотек; активізувати адвокаційну діяльність із залученням представників місцевої влади та громади до розбудови бібліотек;

- удосконалити роботу колегіальних громадських рад при бібліотеках, оновивши їх склад з числа активних учасників громадських обговорень;

- запровадити звіти керівників бібліотек на сесіях обласних, міських, районних, сільських (селищних) рад, засіданнях профільних комісій тощо.

Ухвалено учасниками круглого столу за результатами громадських обговорень «Бібліотека. Інформація. Користувач.»

09.07.2013 року, м. Чернігів

Бібліотеки повинні існувати й розвиватися

Діяльність бібліотечної системи України останнім часом викликає неоднозначну реакцію суспільства: з одного боку прогресивна частина громадськості, насамперед інтелігенції, сподівається на те, що до бібліотек повернуться, як мовиться, обличчям, а з іншого – багато хто взагалі заперечує проти їх існування, як соціального інституту взагалі. Саме сьогоднішнім проблемам існування бібліотек Козелещини, як інститутів громадянського суспільства, й було присвячене засідання «круглого столу» на тему: «Якою має бути бібліотека нашої громади?», що відбулося 7 травня у малому залі засідань адміністративного приміщення Козелецької районної ради.

Відкривши засідання «круглого столу» та представивши його учасників, директор Козелецької централізованої бібліотечної системи Віктор Білоусько передав слово для ведення заходу директору Чернігівської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. В. Г. Короленка Інні Аліференко, яка виступила в ролі модератора даної події.

Проінформувавши присутніх про мету та завдання даного заходу, Інна Михайлівна розповіла про нинішній стан та перспективи розвитку бібліотечної справи як в Україні у цілому, так і на Чернігівщині зокрема. Далі вона надала слово Віктору Білоуську, який доповів про підсумки проведеного Козелецькою ЦБС анкетування на тему: «Якою має бути бібліотека нашої громади?»

Дане анкетування проходило в рамках громадських обговорень «Бібліотека. Інформація. Користувач.», ініційованих Департаментом культури і туризму, національностей та релігій Чернігівської обласної державної адміністрації та Чернігівським обласним відділенням

Української бібліотечної асоціації. Респондентами стали жителі сел. Козелець, м. Остер та сіл Данівка, Новий Шлях і Прогрес. Усього було заповнено 222 анкети. Опитувальний лист містив 7 запитань.

Серед опитаних 70,4% склали жінки. За віковими категоріями респонденти розділилися наступним чином: від 40 до 50 років – 25%, старші 50 років – 18%, до 20 років – 16%, від 30 до 40 років 16%, від 20 до 30 років – 11%. За професійною ознакою це були представники 34 спеціальностей. Найбільшу активність виявили учні та студенти – по 13%, вчителі – 10%, пенсіонери – 8%, бухгалтери – 6%, держслужбовці, приватні підприємці, водії та продавці – по 4%. На запитання: «Що спонукає Вас звертатися до бібліотеки?», 78% опитаних відповіли, щоб отримати інформацію, пов'язану з роботою, навчанням, дозвіллям; 28% – скористатися інтернетом; 24% – відвідати масові заходи, засідання бібліотечного клубу. Серед 11,5% респондентів, які дали інші відповіді, найчастіше зустрічалися такі: можливість працювати творчо, почитати періодичу в читальному залі, поспілкуватись.

На запитання: «Чи завжди Вам вдається знайти в бібліотеці потрібну інформацію?», 30,6% відповіли, що завжди, 47,8% – найчастіше, а 21,6% – іноді.

На запитання «Яких матеріалів не вистачає?», найчастішими відповідями були: новинок літератури – 9%, галузевої літератури – 8,6%, художньої літератури – 7,2%, періодичних видань – 5,8%, аудіо- та відеоматеріалів – 3,8%.

Запитання: «Чи достатньо комфортні умови в бібліотеці?» складалося з декількох підзапитань, на які були надані такі відповіді: температурний режим влаштовує 58% опитаних, а не задовольняє 42%; дизайн бібліотек району подобається 44% респондентів і не подобається 56%; наявність приміщень для проведення масових заходів

та засідань бібліотечних клубів вважають потрібною 52% опитаних і не обов'язковою 48%; вільний доступ до бібліотечних фондів потрібен 67% опитаних, 33% можуть обійтися й без нього; позитивно ставляться до встановлення у бібліотеках комп'ютерного обладнання для відвідувачів з підключенням до інтернету, принтерів та копіювальної техніки 74%, а негативно 26%.

Серед пропозицій, висловлених респондентами для покращення роботи бібліотек найчастіше вказані наступні: постійний доступ до інтернету, необхідність ремонту приміщень бібліотек, покращення освітлення, придбання і встановлення нових меблів та комп'ютерів, у т.ч. в центральній бібліотеці, регулярне забезпечення бібліотек книжковими та періодичними виданнями.

На запитання: «Які нові послуги Ви б хотіли отримувати у бібліотеці?», найбільше відповідей отримали: відновлення у бібліотеках платних послуг – 28%, створення при бібліотеках клубів за інтересами – 14%, можливість почитати «свіжу» періодику – 8%, можливість при проведенні масових заходів користуватися мультимедійною дошкою – 7%, друкування матеріалів на кольоровому принтері – 5%, створення Інтернет-центрів у районній дитячій та Новошляхівській і Данівській бібліотеках – 5%, відкриття при бібліотеках кафетеріїв – 5%, забезпечення бібліотек копіювальною технікою – 5%. Інші 14 пропозицій набрали від 1 до 3%. І лише 4% опитаних цілком влаштовує нинішній стан бібліотек району.

На запитання: «Якою Ви б ви хотіли бачити свою бібліотеку?» надійшло 11 відповідей. Найбільш поширеними серед них були: щоб приміщення опалювалося взимку – 50%, відремонтованою – 22%, з багатим вибором новинок літератури – 10%, з великою кількістю різноманітних періодичних видань – 8%, центром спілкування – 7%,

забезпечену державним фінансуванням та благодійною допомогою – 7%, із сучасними меблями – 5%.

А на останнє запитання: «Що ви готові для цього зробити?» було запропоновано 12 варіантів відповідей. Найбільш популярними з них виявилися наступні: платити за бібліотечні послуги – 21,5%, зробити благодійний внесок – 10,5%, взяти участь в ремонті приміщень бібліотек – 9,5%, подарувати бібліотеці книги, аудіо- та відеоматеріали – 7,1%, платити за користуванням інтернетом – 7%. Інші варіанти набрали від 1 до 3,8%, а 28,9% респондентів виявилися не готовими надати відповідь на дане запитання.

Після цього відбулося обговорення як даних анкетування, так і проблемних питань та перспектив розвитку бібліотечної справи на Козелеччині. Своїми думками з присутніми поділилися: заступник голови Козелецької райдержадміністрації, депутат районної ради Світлана Денисенко, начальник відділу культури і туризму Козелецької райдержадміністрації Любов Боришполець, голова Громадської ради при Козелецькій райдержадміністрації Юрій Бацман, редактор газети «Новини Придесення», колишній багатолітній директор Козелецької ЦБС Анатолій Пенський, історик з Козельця Геннадій Клименко та депутат районної ради, приватний підприємець Ірина Санченко.

Участь в засіданні за «круглим столом» також взяли начальник загального відділу виконавчого апарату районної ради Валентина Ричок, начальник відділу інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю апарату райдержадміністрації Людмила Сенченко та інші.

За підсумками опитування користувачів різних вікових груп, професій, різного рівня освіти, різних територіальних громад та результатами обговорення за «круглим столом» можна зробити наступні висновки: більшість жителів

обласних громад цікавляться роботою бібліотек і відвідують їх, користуються інтернетом, відвідують масові заходи, мають змогу отримувати потрібну інформацію найчастіше.

Значна частина жителів району готова платити за послуги, надані в бібліотеці, і в майбутньому бачать бібліотеку з новими ІР-технологіями, мобільною, з новою літературою та постійною передплатою на періодичні видання. Частина жителів району хотіла б бачити бібліотеку сучасною і водночас нічого для цього не робити (вони вважають, що бібліотеки повинні бути на державному фінансуванні).

Бібліотека на селі – це майже єдиний центр організації дозвілля та надання інформації членам громади, проте із-за відсутності коштів сільські бібліотеки не опалюються і потребують ремонту, звідси користувачів не влаштовують у них температурний режим, дизайн бібліотеки, відсутність комп'ютерів, принтерів, копіювальної техніки, а також недостаток художньої, галузевої та новинок літератури.

А загалом, вселяє оптимізм те, що як опитані члени громади, так і учасники «круглого столу» зацікавлені в роботі бібліотек, їх подальшому розвитку та модернізації.

Протокол

засідання круглого столу «Бібліотека нашої громади»
в рамках громадських обговорень
«Бібліотека. Інформація. Користувач.»

сmt Ріпки, Чернігівська область
Читальний зал районної бібліотеки
для дорослих

14. 05. 2013 р.

Провела засідання Аліференко Інна Михайлівна – директор Чернігівської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. В. Г. Короленка.

Присутні:

- 1. Пінчук Зінаїда Михайлівна** – начальник відділу інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю райдержадміністрації.
- 2. Давиденко Людмила Анатоліївна**, голова громадської ради при райдержадміністрації, (голова Ріпкинської районної організації Всеукраїнської молодіжної громадської організації «Молоді регіони»).
- 3. Красківський Павло Григорович** – голова Ріпкинської районної організації профспілки працівників освіти та науки України, член громадської ради.
- 4. Атрощенко Іван Володимирович** – начальник відділу культури і туризму райдержадміністрації.
- 5. Лук'яшко Наталія Михайлівна** – директор районної бібліотеки для дорослих.
- 6. Томилко Галина Василівна** – провідний спеціаліст відділу інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю райдержадміністрації.
- 7. Кубрак Тетяна Петрівна** – головний спеціаліст відділу культури і туризму.
- 8. Маринець Валентина Миколаївна** – завідувача Любецькою селищною бібліотекою, депутат районної ради.

- 9. Кир'янова Наталія Володимирівна** – завідувача Добрянською селищною бібліотекою для дітей.
- 10. Пужанська Наталія Михайлівна** – завідувача Замглайською селищною бібліотекою.
- 11. Блоха Тетяна Миколаївна** – завідувача Голубицькою сільською бібліотекою.
- 12. Швед Тетяна Григорівна** – завідувача Новояриловицькою сільською бібліотекою.
- 13. Колбаса Сергій Валентинович** – кореспондент районної газети «Життя Полісся».
- 14. Ботяй Євгенія Євгеніївна** – пенсіонерка, користувач Ріпкинської районної бібліотеки для дорослих.
- 15. Комісаренко Віра Матвіївна** – працівник Папірнянського кар'єру скляних пісків, користувач Ріпкинської районної бібліотеки для дорослих.
- 16. Красківський Олександр Сергійович** – селищний голова смт Замглай.
- 17. Самоненко Валентина Федорівна** – депутат районної ради.
- 18. Атрощенко Тетяна Миколаївна** – бібліотекар районної бібліотеки для дітей.
- 19. Матюха Валентина Олександрівна** – провідний бібліотекар районної бібліотеки для дорослих.

Порядок денний:

1. Громадські обговорення «Бібліотека. Інформація. Користувач.»
2. Бібліотеки Ріпкинщини в сучасному суспільстві.
3. Обговорення актуальних питань бібліотечного обслуговування жителів територіальних громад Ріпкинського району.

З першого питання виступили:

Аліференко Інна Михайлівна – директор обласної універсальної наукової бібліотеки ім. В. Г. Короленка. Вона

привітала учасників круглого столу, розповіла про хід громадських обговорень в області. Повідомила присутніх, що громадські обговорення проводились в усіх бібліотеках області. Також ознайомила учасників про те, як проводились обговорення в інших містах, районних центрах та селах Чернігівської області. Проводились опитування громадян, створювались «Скриньки побажань бібліотекарю», а також форум на сайті ОУНБ ім. В. Г. Короленка, де кожен небайдужий міг висловити своє бачення сучасної бібліотеки.

З другого питання виступили:

Атрощенко Іван Володимирович – начальник відділу культури і туризму Ріпкинської райдержадміністрації.

В своєму виступі він зазначив, що бібліотекам потрібна, в першу чергу, допомога на державному рівні. Звернув також увагу присутніх на те, що фінансування бібліотек району, стан поповнення книжкового фонду, передплата періодичних видань залишається на сьогодні не в найкращому стані. Наголосив на тому, що незважаючи на деякі труднощі й негаразди бібліотекарі залишаються справжніми ентузіастами своєї справи та висловив сподівання, що з залученням громадськості до наших проблем ситуація зміниться на краще.

Лук'яшко Наталія Михайлівна – директор Ріпкинської районної бібліотеки для дорослих.

Ознайомила зібрання з роботою бібліотек Ріпкинського району. Зазначила, зокрема, що децентралізація спричинила цілий ряд негативних наслідків для роботи бібліотек, оскільки далеко не всі голови сільських та селищних рад глибоко переймаються роботою бібліотечних закладів. Також, доповідач наголосила на тому, що жодна значима подія районного, селищного, чи сільського масштабу не обходиться без участі бібліотек. Наталія Михайлівна також зазначила, що минулого року РБ д/дорослих виграла грант від міжнародного фонду «Відродження», що дало змогу

суттєво поповнити фонд бібліотеки новими виданнями, розповіла про соціокультурну діяльність бібліотек та про проведення опитування «Якою має бути бібліотека нашої громади» в Ріпкинській районній бібліотеці для дорослих.

З третього питання виступили:

Красківський Олександр Сергійович – голова Замглайської селищної ради, який поділився з присутніми враженнями від відвідування бібліотек Польщі та Білорусі. І наголосив, що безперечно, бібліотеки в нашому житті є і будуть, адже в них зібрані всі культурні, наукові, історичні надбання нашого народу, але з часом життя змінюється, розвивається, з'являються все нові технології, і бібліотекам необхідно йти в ногу з часом. В бібліотеці повинен бути комп'ютер, обов'язково з підключенням до мережі Інтернет. Також, Олександр Сергійович поділився з присутніми власним досвідом співпраці з селищною бібліотекою в складних умовах недостатнього фінансування.

Пінчук Зінаїда Михайлівна – начальник відділу інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю райдержадміністрації.

Подякувала бібліотечним працівникам району за участь у написанні історії Чернігівського району, оскільки всі дані збирають і зберігають на селі саме бібліотекарі. Також, Зінаїда Михайлівна зазначила, що в першу чергу, кожна людина на будь-якому робочому місці повинна з відповідальністю ставитись до виконання своїх обов'язків. Наголосила на тому, що, на жаль, дуже мало в наш час стало якісної літератури, книжкові полиці заповнили бульварні романи, сумнівного тексту детективи, яких не бажано читати ні дітям, ні дорослим. Сучасна література втратила основні критерії цінностей: духовність, моральність. Закликала всіх небайдужих принести гарну книжку до бібліотеки своєї громади і подарувати. Доповідачка закликала бібліотечну

громаду району спробувати зробити так, щоб бібліотека стала не лише інформаційним, а й дозвіллевим центром громади. Докласти всіх зусиль, щоб до бібліотек потягнулась молодь, адже престиж бібліотеки залежить в першу чергу від самих бібліотекарів.

Давиденко Людмила Анатоліївна, голова громадської ради при райдержадміністрації, (голова Ріпкинської районної організації Всеукраїнської молодіжної громадської організації «Молоді регіони»).

Висловила впевненість у тому, що попри всі принади технічного прогресу, жоден комп'ютер і інтернет не замінить книгу. Вона погодилась із Пінчук З. М. в тому, що необхідно ретельно просіювати те, що нам пропонують видавництва. Наша молодь духовно і інтелектуально збідніли через засилля другосортної літератури. З цим необхідно боротися. Доповідач зазначила, що необхідно об'єднати спільні зусилля бібліотекарів, вчителів, батьків, аби виховати освічене, культурне, інтелектуально і духовно багате покоління. І наостанок додала, що який би не був бібліотекар ентузіаст своєї справи, але без підтримки держави, громадськості повноцінне функціонування бібліотеки неможливе.

Маринець Валентина Миколаївна – завідувача Любецькою селищною бібліотекою, депутат районної ради. Розповіла про діяльність Любецької селищної бібліотеки, яка має дуже багатий фонд історичної, краєзнавчої літератури. Незважаючи на те, що бібліотека не опалюється і давно потребує ремонту, вона працює повноцінно, проводяться дозвіллеві заходи навіть взимку, хоча в неопалюваному приміщенні це дуже складно. Закликала громадськість допомогти вирішити питання з ремонтом та з опаленням, бо не можна допустити, щоб такий багатий фонд пропав.

Самоненко Валентина Федорівна – депутат районної ради.

У своєму виступі зазначила, що насамперед кожна громада повинна бути зацікавлена в тому, щоб зберегти у себе бібліотеку, яка б повноцінно працювала, на повний робочий день. Розповіла, що в Павлівці досить успішно співпрацюють шкільна та сільська бібліотеки. Разом готують масові заходи, налагодили міжбібліотечний обмін літературою, співпраця сільської бібліотеки з районною бібліотекою для дітей теж дає плідні результати. Юні читачі з Павлівки беруть участь у обласному святі-конкурсі «Діти, що читають – майбутнє України», і навіть стають переможцями цього конкурсу. Також висловила побажання, щоб бібліотеки активніше співпрацювали з різними громадськими організаціями.

Блоха Тетяна Миколаївна – завідувача Голубицькою сільською бібліотекою.

Поділилась з присутніми досвідом роботи в Голубицькій сільській бібліотеці. Бібліотека вже багато років потребує капітального ремонту даху, проте коштів на нього в сільській раді нема. Але бібліотека працює повноцінно, обслуговує користувачів, проводяться масові заходи, чудово оформлений краєзнавчий куточок. Доповідач наголосила на тому, що бібліотекар не може залишити без уваги літніх людей. Інвалідів, ветеранів війни і праці, котрим уже важко ходити до бібліотеки самим. Для них впроваджені подвірні обходи. Бібліотекар бере активну участь у всіх заходах своєї громади, пише історію села, збирає матеріали про відомих та талановитих людей села.

Швед Тетяна Григорівна – завідувача Новояриловицькою сільською бібліотекою.

Ознайомила присутніх з роботою Новояриловицької сільської бібліотеки. Бібліотека знаходиться в приміщенні середньої школи. Голова сільської ради дуже зацікавлений у тому, щоб бібліотека в селі була, працювала повноцінно, щоб люди могли отримувати необхідну інформацію, молодь

виховувалась на кращих зразках сучасної та класичної літератури. Тетяна Григорівна в своєму виступі наголосила на тому, що легше і ефективніше працювати, коли влада тебе розуміє і підтримує.

Батяй Євгенія Євгеніївна – активний користувач районної бібліотеки для дорослих. Подякувала всім працівникам за можливість постійно задовольняти свої запити, а вони у колишньої вчительки досить широкі: науково-популярна література, про вишивку, про визначні історичні постаті. Висловила впевненість, що потреба в бібліотеці ніколи не відпаде.

Ухвалили:

I. Органам місцевого самоврядування:

- розглянути матеріали громадських обговорень «Бібліотека. Інформація. Користувач.» з метою підвищення якості соціальних послуг населенню;

- враховуючи статус бібліотек як важливих соціальних та інформаційних інституцій для територіальної громади, при формуванні планів соціально-економічного розвитку територіальних громад району включати заходи щодо покращення фінансування бібліотечних закладів для поліпшення їх матеріально-технічної та ресурсної бази;

- провести моніторинг стану закладів культури на територіях сільських та селищних рад та заслухати його результати на сесіях сільських та селищних рад, звітах перед громадськістю;

- при переведенні сільських бібліотек в інші приміщення дотримуватись існуючих вимог до площ приміщень (не менше 70м²);

- включати до складу громадських рад райдержадміністрацій представників бібліотек та членів колегіальних органів, що діють при бібліотеках.

- районній раді розглянути питання щодо необхідності

проведення капітального ремонту в бібліотеках територіальних громад Любеча та Голубичів.

II. Бібліотекам:

- матеріали, акумульовані в ході громадських обговорень, надати для ознайомлення голові райдержадміністрації та районної ради;

- активізувати популяризацію ресурсів та послуг бібліотек, забезпечити поінформованість громадськості про інноваційні послуги. Проводити звіти перед населенням, соціальні рекламні кампанії;

- інформувати районну державну адміністрацію, районну, сільські та селищні ради про оголошувані проекти та потенційних донорів;

- постійно інформувати владу та громадськість про діяльність бібліотек та організувати адвокаційну діяльність, залучаючи депутатів всіх рівнів, громадськість до розбудови бібліотек;

- організувати виступи, звіти керівників бібліотек на сесіях районних, сільських та селищних рад;

- бібліотечній спільноті постійно ініціювати громаду для власного вкладу в розбудову бібліотек;

- створити колегіальні органи при бібліотеках (підклубальні Ради, опікунські Ради тощо);

- матеріали за підсумками обговорень оприлюднити в пресі.

Ухвалено учасниками підсумкового розширеного засідання громадських обговорень «Бібліотека. Інформація. Користувач.» в Ріпкинському районі 14 травня 2013 р.

**Голова
Секретар**

**Аліференко І. М.
Гуза Г. Л.**

Бібліотека громади: якою їй бути?

Нещодавно районна бібліотека для дорослих зібрала бібліотечних фахівців району, членів Громадської ради при райдержадміністрації, працівників відділу культури туризму, відділу інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю райдержадміністрації, гостей на круглий стіл «Бібліотека нашої громади» в рамках громадських обговорень «Бібліотека. Інформація. Користувач.». В ній взяли участь директор обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Б. Г. Короленка Інна Аліференко, яка и була модератором круглого столу, начальник відділу культури і туризму РДА Іван Атрощенко, начальник відділу інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю РДА Зінаїда Пінчук, директор районної бібліотеки для дорослих Наталія Лук'яшко.

Виступаючи перед присутніми, директор обласної бібліотеки Інна Аліференко повідомила, що громадські обговорення, які проходять в області, ініційовані Департаментом культури і туризму, національностей і релігії облдержадміністрації, обласним відділенням Української бібліотечної асоціації та обласними бібліотеками Чернігівщини на виконання концепції нової гуманітарної політики, яку окреслив на засіданні Громадської гуманітарної ради Президент України Віктор Янукович, Програми Української бібліотечної асоціації з адвокації «Через бібліотеки – до знань!». А метою громадських обговорень є привернення уваги широкого кола громади, органів місцевого самоврядування до бібліотечних закладів у регіоні, вивчення громадської думки щодо розвитку та удосконалення діяльності бібліотек. В рамках обговорень проводилось, зокрема, анкетування

читачів, жителів Чернігова, області, району на тему: «Якою має бути бібліотека нашої громади?». Працівниками районної бібліотеки узагальнені і вивчені їх результати в районі для врахування в подальшій діяльності. Виступаюча зупинилась і на деяких важливих аспектах у роботі бібліотечної системи, загостила увагу на проблемних питаннях, зокрема і по нашому району, висловила свої думки і бачення розв'язання наболілих питань. А серед тих, що хвилюють бібліотекарський загал області, держави – стійка тенденція зменшення читаності і можливий вплив на це розвитку Інтернету, погіршення демографічної ситуації; стан вітчизняного книговидавання, зокрема, недостатність друкованої продукції українською мовою, невиконання в повному обсязі програм з книгозабезпечення бібліотек, вкрай недостатнє поповнення книжкових фондів сільських бібліотек, проблеми з належним утриманням їх будівель та інші.

Хвилює те, що бюджетне фінансування бібліотечних закладів району залишається одним з найнижчих в області, виникли проблеми у ефективності діяльності бібліотек з ліквідацією декілька років тому централізованої бібліотечної системи району. Про ці та інші проблемні аспекти та шляхи їх розв'язання говорив у виступі також начальник відділу культури і туризму РДА Іван Атрощенко, Завдяки професіоналізму, великому ентузіазму і оптимізму, зазначив він, бібліотечні працівники не лише добросовісно виконують свої завдання для задоволення потреб читачів, але є активними і у громадському житті, помічниками місцевим радам та несуть слово підтримки тим, хто його потребує, є своєрідними бібліотерапевтами на селі.

Глибше торкнулась аналізу стану і діяльності бібліотечної мережі директор районної бібліотеки для дорослих Наталія Лук'яшко. Вона, зокрема, зазначила,

що на сьогодні в районі функціонує 34 масові бібліотеки. З них 2 районні – для дорослих і дітей, 5 селищних, в т. ч. одна дитяча в смт Добрянка та 27 сільських бібліотек. В бібліотечних закладах району трудиться 43 працівники, з них 42 жінки та 1 чоловік. 12 з них працюють на повну ставку, а решта – неповний робочий день. 46,5 відсотка мають вищу або базову вищу фахову освіту,

Торік бібліотеки району обслужили 16,2 тис. читачів і видали 310,81 тис. примірників літератури. До послуг відвідувачів бібліотек загалом 350,66 тис. примірників художньої, довідкової, науково-популярної, галузевої літератури.

В 2007 році в бібліотечній системі Ріпкинського району відбулися кардинальні зміни. З березня 2007 року рішенням сесії Ріпкинської районної ради централізовану бібліотечну систему було реорганізовано в Ріпкинську районну бібліотеку для дорослих, Ріпкинську районну бібліотеку для дітей, сільські та селищні бібліотеки, нині управління бібліотеками у селах і селищах здійснюється сільськими та селищними радами.

Районна бібліотека є тільки методичним центром для всіх бібліотечних закладів району. З метою вдосконалення їх роботи на базі районної бібліотеки для бібліотечних працівників організуються семінари, наради, практикуми, творчі лабораторії, тренінги. Надається також методична допомога в розробці сценаріїв масових заходів, спрямованих на відзначення державних, красназавчих, народознавчих, літературних свят, пам'ятних дат в районі. Районна бібліотека, як методичний центр, приймає річні звіти про роботу бібліотек району та звітує перед обласною бібліотекою ім. В. Г. Короленка та Департаментом культури і туризму, національностей і релігій Чернігівської облдержадміністрації.

Одним з найголовніших завдань, що стоїть сьогодні перед бібліотеками району, є вивчення історії рідного краю, популяризація його традицій, культурних цінностей, надбаних народом протягом століть. Краєзнавство й надалі залишається невід'ємною частиною роботи бібліотек. Так, в березні в читальному залі районної бібліотеки відбулась презентація книги А. Жагловського «Галаковщина: мифы и действительность» за участю автора книги.

З метою інформування користувачів про національно-культурні надбання нашого краю та відзначення 80-ої річниці утворення Чернігівської області та 210-ї річниці від часу утворення Чернігівської губернії в усіх бібліотеках оформлені постійно діючі краєзнавчі куточки, книжкові викладки, тематичні полицки, виставки-перегляди. Так, наприклад, в Ріпкинській РБ для дорослих оформлено краєзнавчий куточок «Поліський краю мій, любов моя свята!».

Варто відзначити в цьому плані роботу Вороб'ївської сільської бібліотеки (завідуюча Світлана Руденок). Чудово оформлений краєзнавчий куточок, який має назву «Тут все священне, все твоє, бо зветься просто рідним краєм», містить оригінальні експонати: старовинний одяг, який носили в давні часи жителі цього мальовничого куточка Полісся, предмети побуту, гарно прикрашений рушниками. Навіть господар з господинею, як у кожній українській хаті, вітають усіх, хто сюди зазирне. І, звичайно ж, тут представлена література про рідний край.

Досить глибоку роботу по вивченню історії свого краю проводять також бібліотеки сіл Нові Яриловичі (завідуюча Тетяна Швед), Олешня (завідуюча Олена Ничипоренко), Голубичі (завідуюча Тетяна Блоха) та селища Любеч (завідуюча Валентина Маринець).

Щоб привернути увагу до духовних та культурних цінностей, надбаних нашим народом, Ріпкинською районною бібліотекою у тісній взаємодії з районним музеєм та за допомоги сільських бібліотекарів було зібрано роботи народних майстрів з різних куточків нашого району та оформлено виставку «Духовності чисте джерело». Виставка розміщувалася в приміщенні райдержадміністрації та приурочувалась до світлого свята Воскресіння Христового. На ній були представлені ікони та картини релігійної тематики. Свої роботи люб'язно надали Н. М. Сусло, В. Ф. Покрова та Т. П. Кубрак з Ріпок, О. В. Лизогуб з с. Велика Вісь, Н. І. Сердюк з с. Нові Яриловичі. Чудові дві ікони Божої Матері та Ісуса Христа, оздоблені неповторними візерунками, вирізаними з дерева, надав майстер із с. Ловинь А. Б. Павленко.

Бібліотекарі є активними учасниками культурно-масового життя району. Вони постійно представляють свої громади на фестивалях, ярмарках тощо. В рамках фестивалю авторської пісні на Голубих озерах районна бібліотека презентувала виставку «Краплинка України, Ріпкинщина моя!», на якій представили літературу про наш край, книги, написані нашими земляками. Бібліотекарі району представляли вироби майстрів народних ремесел нашого краю. Тут можна було побачити різноманітні техніки вишивання, бісероплетіння, різьблення по дереву та багато інших оригінальних витворів мистецтва.

Цікаво і неповторно презентують свої громади бібліотечні працівники району і на традиційному фестивалі «Київська Русь» у Любечі. Саме вони разом з творчими працівниками сільських закладів культури збирають матеріали, продумують художнє оформлення і зовнішній вигляд куточка своєї громади. Досить яскраво представляли торік свої громади бібліотекарі з Вербичів, Радуля, Задеріївки, Голубичів.

На жаль, у діяльності бібліотек району є ряд проблемних питань. Маленька сільська бібліотека сьогодні переживає не найкращі часи. Її сучасний стан – це пряме відображення суспільних негараздів: економічної кризи, демографічного дисбалансу, політичних потрясінь. Прикро констатувати той факт, але 80% усіх бібліотечних фондів – це видання минулого століття. Кошти для їх поповнення із районного бюджету останній раз виділялись у 2005 році. Місцеві бюджети, як планувалось при децентралізації, не стали надійним джерелом для купівлі книг. Хоча, слід зазначити, Мохначівська, Даницька, Смолигівська, Клубівська, Вербицька сільради знайшли можливість придбати літературу для своїх книгозбірень.

Досить стабільним джерелом, що допомагало поповнити фонди запитуваною літературою, особливо для селищних бібліотек, були платні послуги. Проте Постанова Кабінету Міністрів України від 12.12.2011 р. «Про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватися закладами культури...» повністю вилучила саме ті платні послуги, які надавались сільськими бібліотеками. Тож сьогодні вони бібліотеками району не надаються. Єдиним джерелом надходжень нової літератури є Державна програма «Українська книга», хоча і її надходжень вкрай недостатньо. В середньому за минулий рік до сільської бібліотеки надійшло 18 примірників літератури.

У 2012 році районна бібліотека для дорослих стала учасником конкурсу «Поповнення фондів сільських бібліотек та активізація їх культурно-просвітницької роботи з дітьми та молоддю», оголошеним Міжнародним фондом «Відродження», з розробленим проектом «Світ і життя легше зрозуміти через книгу». І виграла його (до речі, єдина в області) та отримала грант. Це дозволило збагатити фонди районної книгозбірні кращими зразками української та світової літератури на загальну суму 10 тисяч грн.

Чимало виникає проблем з передплатою періодики. 9 сільських рад на 2013 рік не передплатили для своїх бібліотек жодного періодичного видання, 9 місяців жила без передплачених періодичних видань і районна бібліотека. Бібліотечні працівники, які передплачували собі районну і обласні газети, приносили їх і до бібліотеки. Передплату на періодику було поновлено для закладу лише з 1 квітня. Але, незважаючи на всі негаразди, бібліотеки є єдиним безкоштовним культурним та інформаційним закладом у сільській місцевості. Тому бібліотекарі намагаються якомога повніше задовольняти потреби населення на книгу та покращити інформаційну обізнаність користувачів, проводити масову роботу, спрямовану на відзначення різноманітних державних та народних свят, створювати в приміщеннях естетично-привабливий вигляд для відвідувачів закладу.

Своїми думками щодо теми розмови поділились учасники круглого столу: замглайський селищний голова Олександр Красківський, голова Громадської ради при РДА Людмила Давиденко, завідувача Любецькою селищною бібліотекою, депутат районної ради Валентина Маринець, вчитель і бібліотекар шкільної бібліотеки Павлівської школи, депутат районної ради Валентина Самоненко, завідувачі бібліотеками: с. Голубичі – Тетяна Блоха, с. Нові Яриловичі – Тетяна Швед, користувач районної бібліотеки для дорослих Євгенія Батяй, начальник відділу інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю РДА Зінаїда Пінчук.

Зокрема, наводились приклади дієвої підтримки і постійної уваги до бібліотек з боку місцевих рад та їх голів у Замглаї, Нових Яриловичах, Голубичах, досвід сприяння розвитку бібліотечної справи у Польщі і Білорусі. Говорилось про потребу тісної співпраці між шкільною, сільською, районною бібліотеками для якнайширшого

задоволення потреб та зацікавлення читача; необхідність комп'ютеризації бібліотек та підключення їх до Інтернету. Зазначалось, що позитивні результати у поповненні фондів бібліотек, створенні затишної атмосфери дає співпраця з активними читачами, творчими земляками, як у Голубичах, громадськими організаціями, як у Павлівці – з місцевою церковною православною громадою. Але є потреба у якісній українській книжці, особливо дитячій, а також активізації популяризації бібліотеки навчальними закладами середучнів, студентів, батьками серед своїх дітей; для якої найбільшого залучення до бібліотек молоді, впроваджувати нові форми роботи з нею. Наводились і варіанти, як можна отримати додаткові кошти для потреб бібліотек – через створення громадських організацій приймати пожертви, благодійні внески, брати участь у програмах міжнародних організацій. Констатувалось, що чимало проблем бібліотек пов'язані з неналежним їх фінансуванням, що передбачених бюджетних коштів вистачає (і то не завжди) лише на заробітну плату та енергоносії.

Непокоять і такі факти, як у Любечі, де бібліотеку переселили у непристосоване приміщення, яке не опалюється (є лише електрообігрівач) і потребує нагального капремонту. У Голубичах дах будівлі бібліотеки і клубу тривалий час чекає капремонту. На ці роботи необхідні значні суми. Загалом, червоною ниткою у виступах проходила теза про те, що сьогодення і майбутнє бібліотек, культури в цілому, а отже і повного задоволення потреб читача, залежить від державної політики в цій галузі.

За результатами круглого столу, підсумками громадських обговорень ухвалено резолюцію. У ній, зокрема, рекомендується органам місцевого самоврядування розглянути матеріали громадських обговорень «Бібліотека. Інформація. Користувач.» з метою підвищення якості

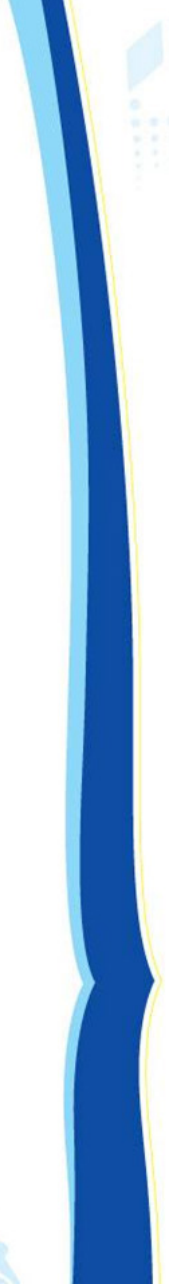
соціальних послуг населенню; враховуючи статус бібліотек, як важливих соціальних і інформаційних інституцій для територіальної громади, при формуванні планів соціально-економічного розвитку громад району включити заходи щодо покращення фінансування бібліотечних закладів для поліпшення їх матеріально-технічної та ресурсної бази; провести моніторинг стану закладів культури на територіях сільських і селищних рад та заслухати його результати на сесіях місцевих рад, звітах перед громадськістю; районній раді розглянути питання щодо необхідності проведення капітального ремонту в бібліотеках громад Любеча та Голубичів.

Бібліотекам – матеріали акумульовані в ході громадських слухань надати для ознайомлення головам райдержадміністрації та районної ради, активізувати популяризацію ресурсів та послуг бібліотек, забезпечити поінформованість громадськості про інноваційні послуги, проводити звіти перед населенням, соціальні рекламні кампанії, інформувати райдержадміністрацію, районну, сільські та селищні ради про оголошені проекти та потенційних донорів; постійно інформувати владу та громадськість про діяльність бібліотек та організувати адвокаційну діяльність, залучаючи депутатів всіх рівнів, громадськість до розбудови бібліотек; організувати виступи, звіти керівників бібліотек на сесіях районної, сільських та селищних рад; бібліотечній спільноті постійно ініціювати громаду для власного вкладу в розбудову бібліотек.

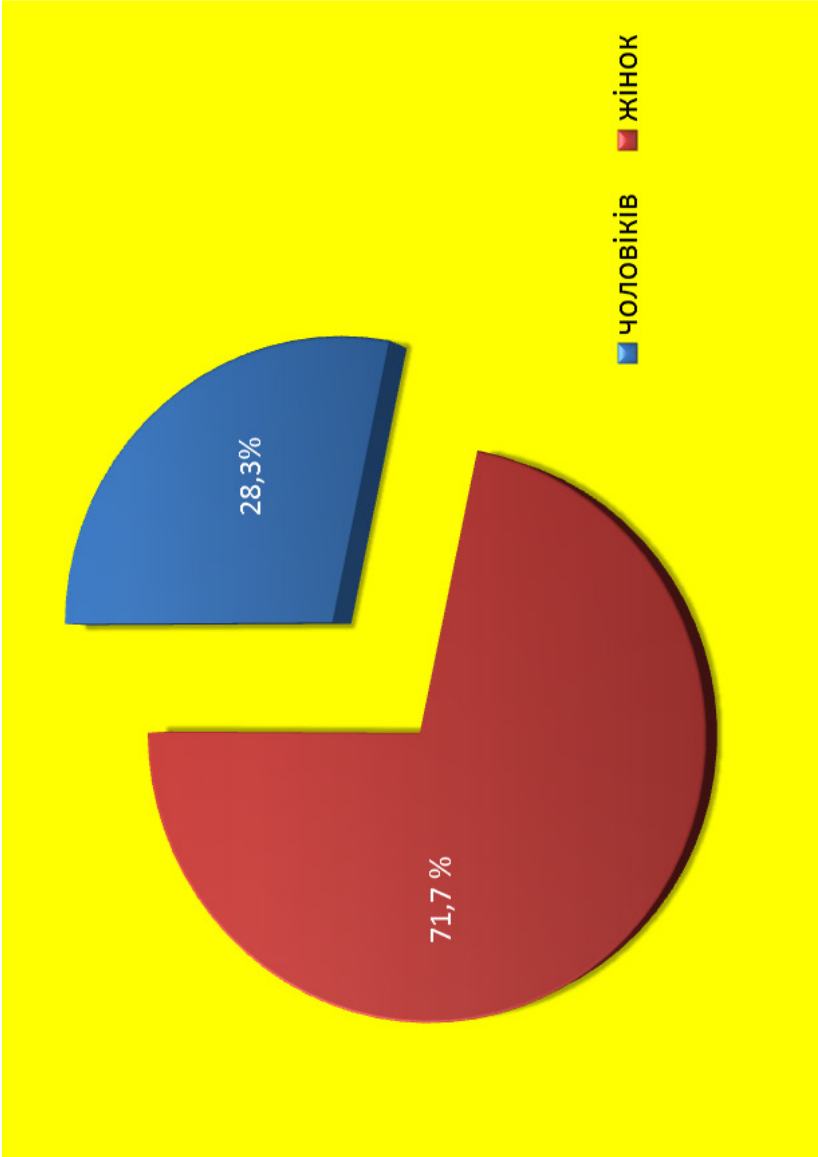
Сергій КОЛБАСА

Якою має бути бібліотека нашої громади?

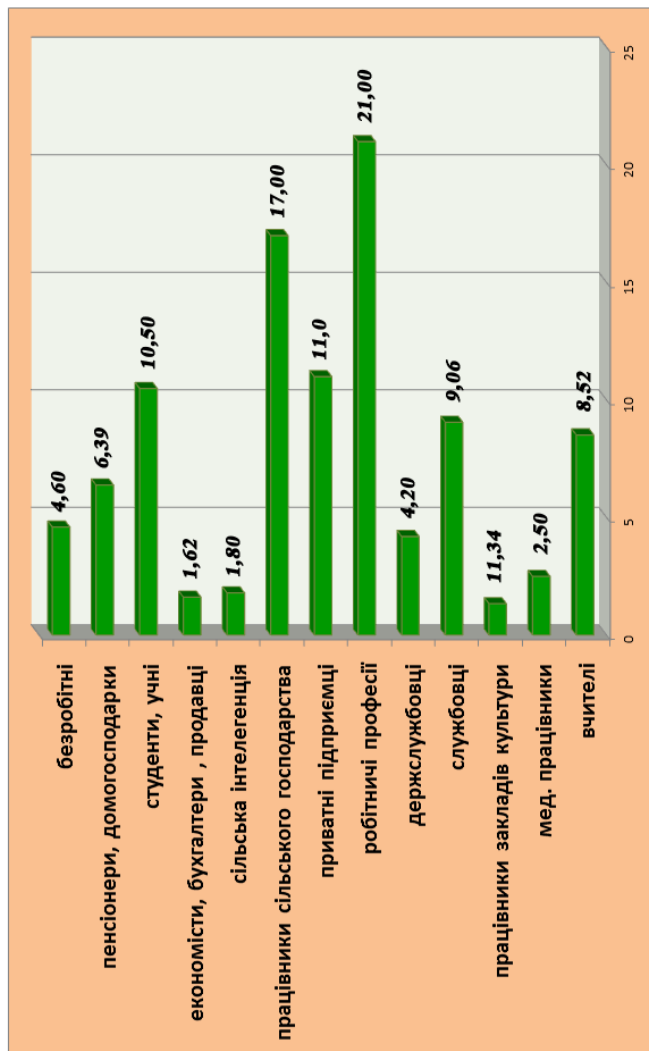
*Результати громадських опитувань
бібліотеками на Чернігівщині
в цифрах*

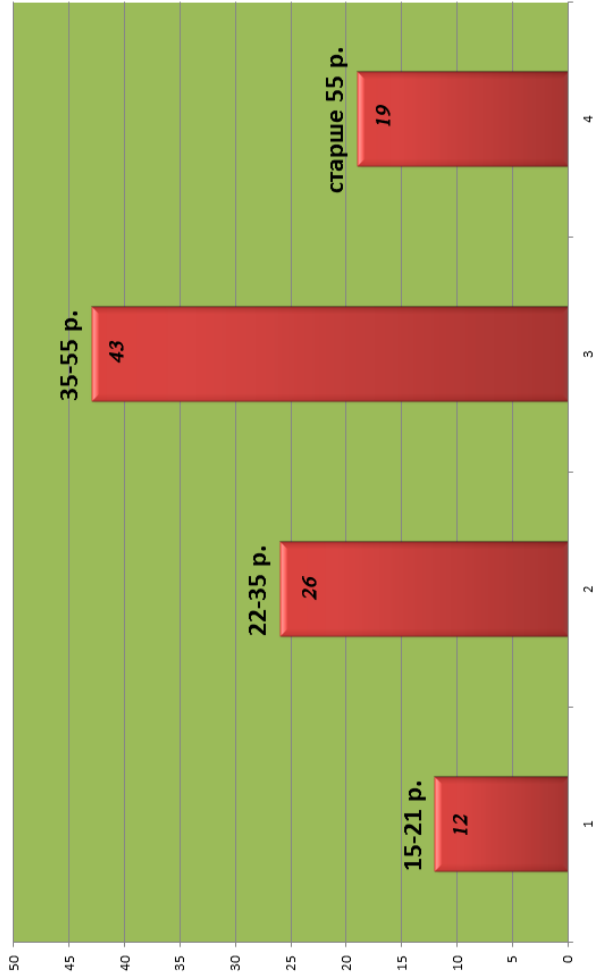

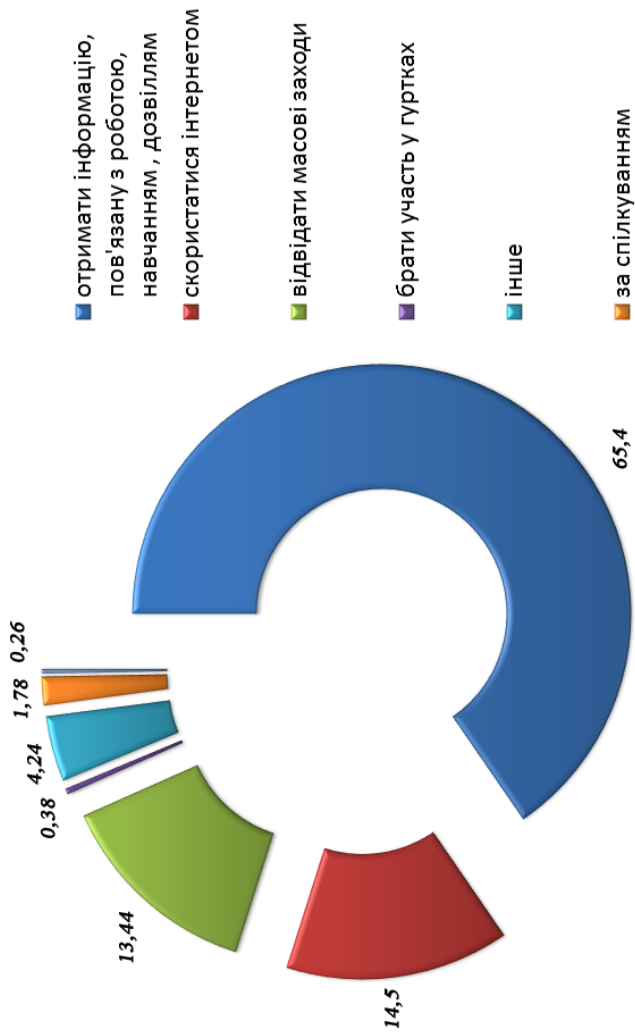
ЗА ПРОФЕСІЯМИ (у %)

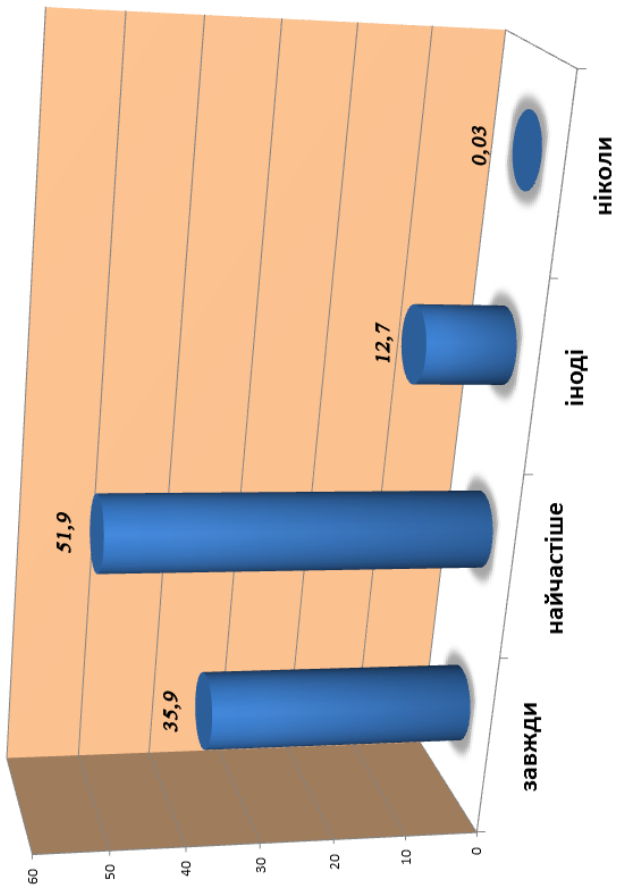
ЗА ВІКОМ (у %)

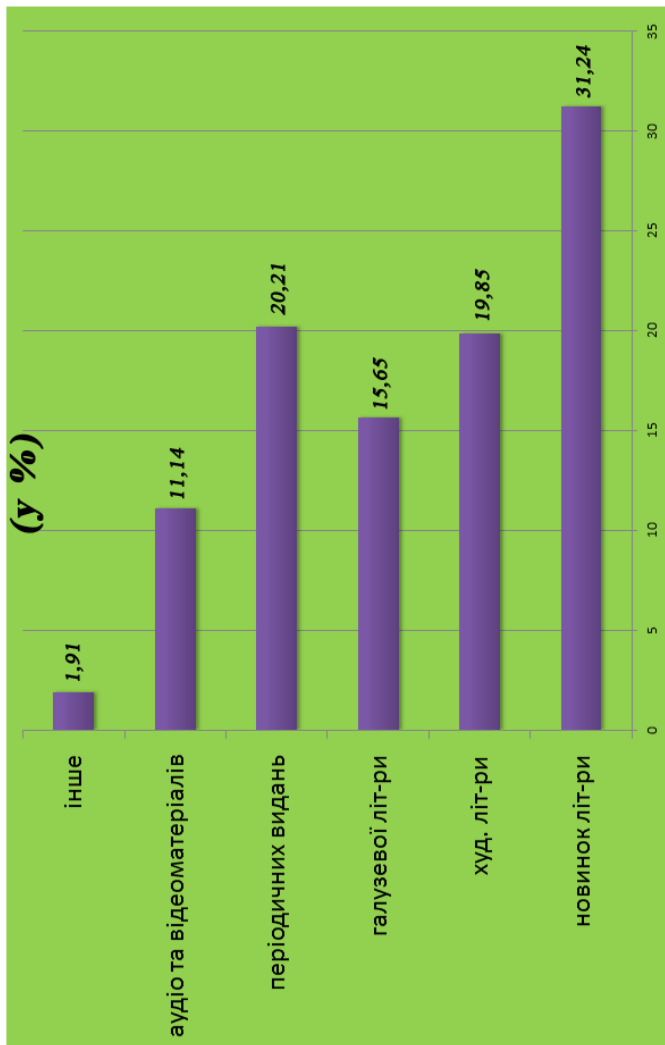
ПРИЧИНИ ЗВЕРНЕНЬ (у %)

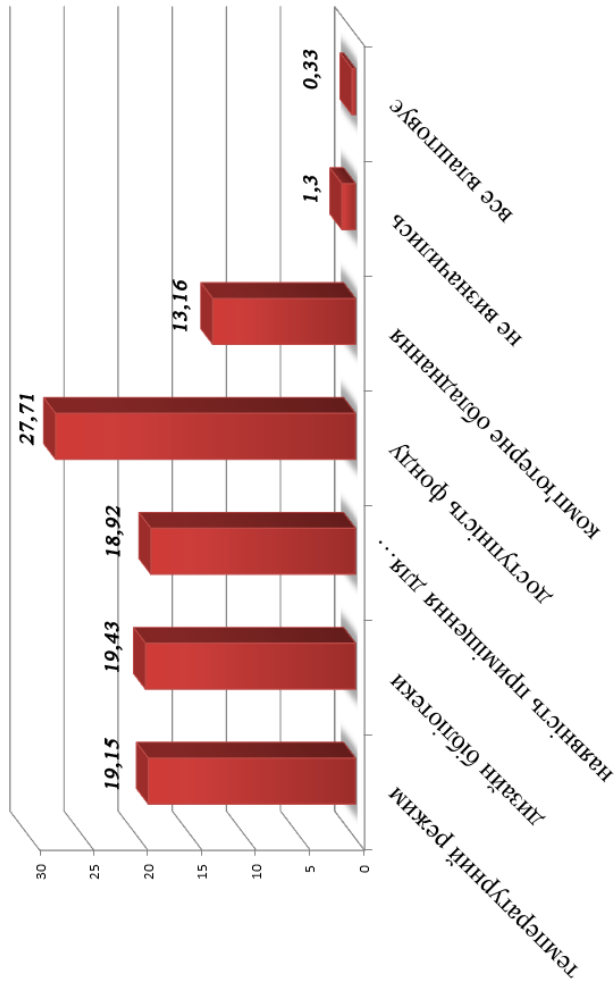
Чи завжди вдається знайти потрібну інформацію (у %)

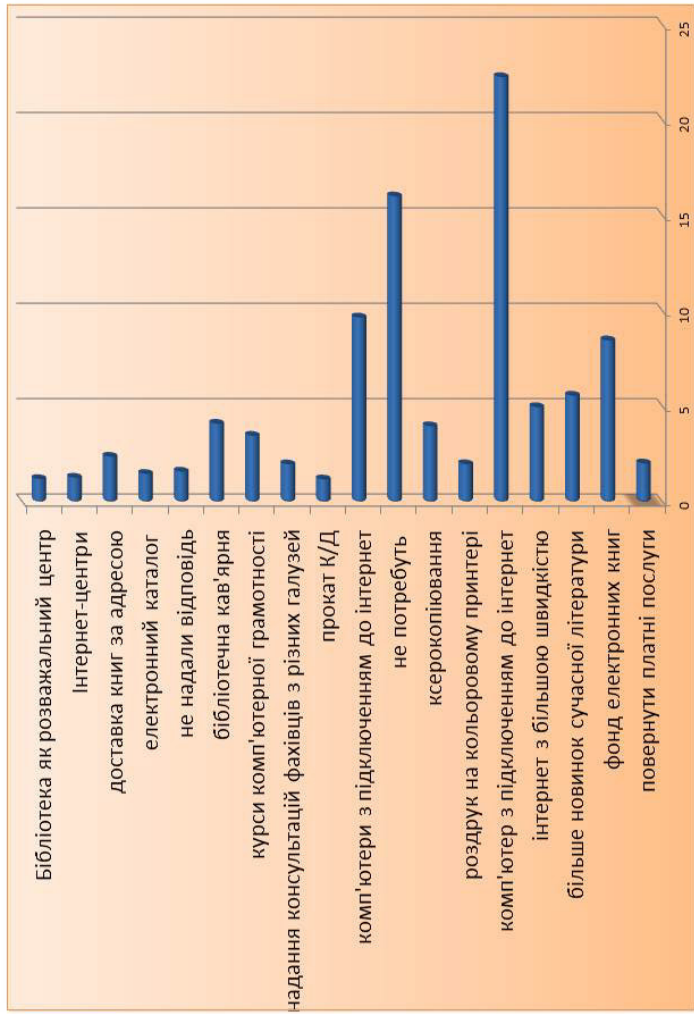
Яких документних ресурсів не вистачає в бібліотеках

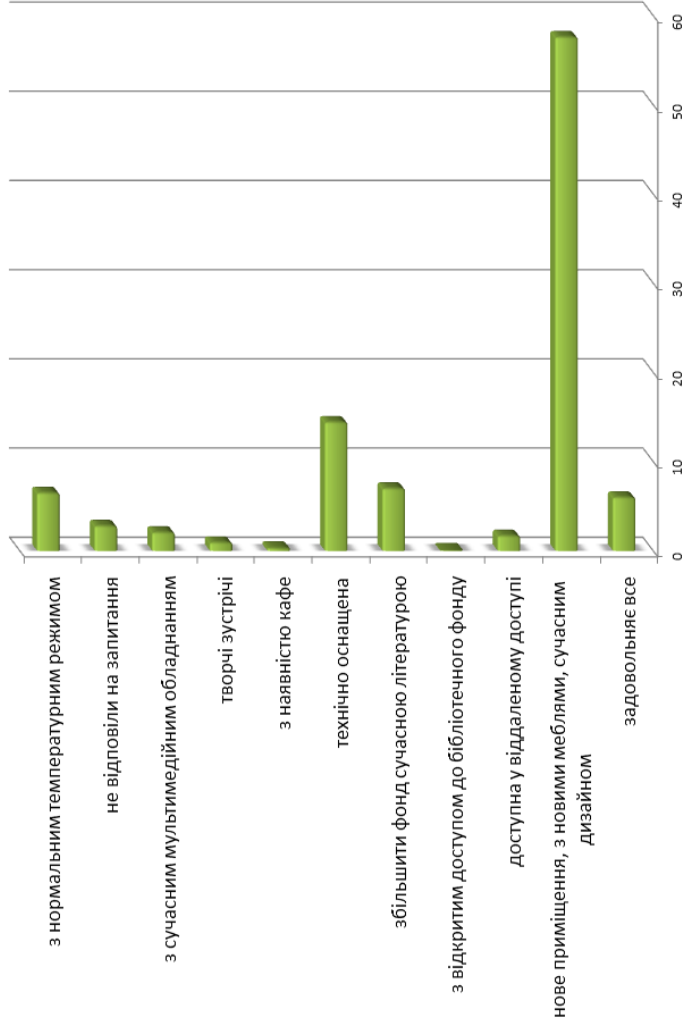
КОМФОРТНІСТЬ УМОВ (у %)

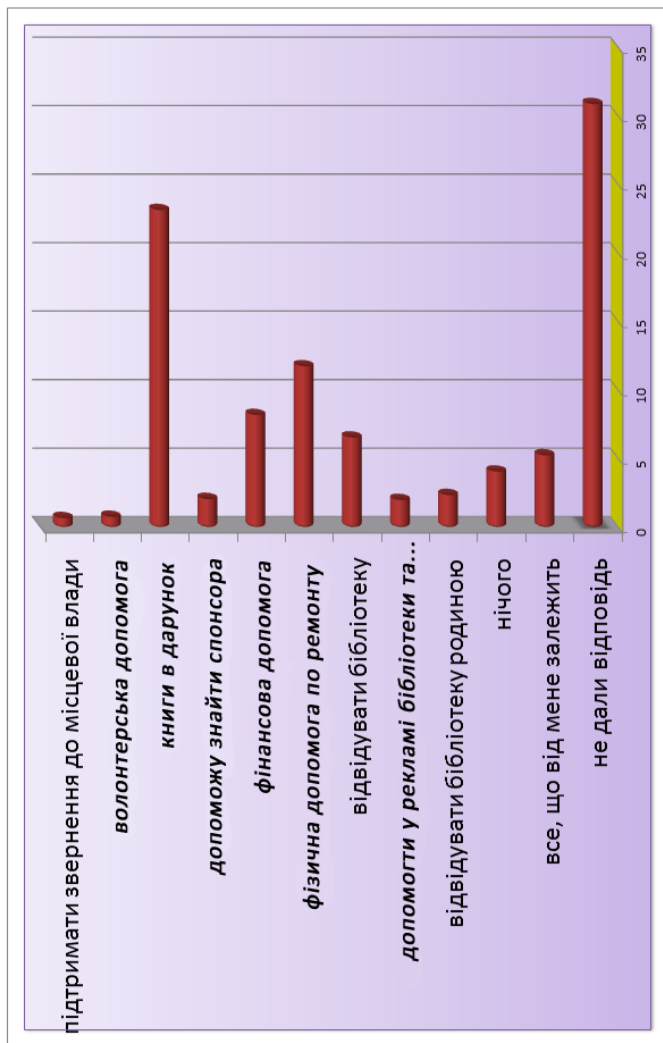
Нові послуги, запропоновані читачами

Сучасна бібліотека очима користувачів

Що готові зробити для бібліотеки

Підсумкове засідання «круглого столу» «Бібліотека. Інформація. Користувач.» в ЧОУНБ ім. В. Г. Короленка

Засідання за «круглим столом» «Бібліотека нашої громади» в Чернігівській РДА

Засідання за «круглим столом» «Бібліотека нашої громади» в Ріпкинській РБ для дорослих

Засідання за «круглим столом» «Бібліотека нашої громади» в Городнянській ЦРБ

Громадські обговорення у Бобровицькому районі

Громадські обговорення у Куликівському районі

Корисні посилання

1. Бібліотеки повинні існувати й розвиватися : [сьогоднішнім проблемам існування бібліотек Козелеччини, як інституту громадянського суспільства було присвячене засідання «круглого столу» на тему «Якою має бути бібліотека нашої громади?», що відбувся 7 травня у малому залі засідань адміністративного приміщення Козелецької ради] / фотогр. Володимира Квітки // Новини Придесення. – 2013. – 18 травня. – С. 4.

2. Колбаса С. Бібліотека громади: якою їй бути? : [круглий стіл «Бібліотека нашої громади» в рамках громадських обговорень «Бібліотека. Інформація. Користувач.» в Ріпкинській районній бібліотеці для дорослих] / Сергій Колбаса // Життя Полісся. – 2013. – 25 травня. – С. 2. : фотогр.

3. Правдивець О. Якою має бути бібліотека нашої громади?: нещодавно працівниками Куликівської ЦБС було проведено опитування «Якою має бути бібліотека нашої громади?» / Ольга Правдивець // Поліська правда. – 2013. – 3 серпня. – С. 3.

4. Шеремет О. Комп'ютер чи друковане слово? : [в Чернігівській РДА відбувся «круглий стіл» на тему «Про співпрацю бібліотеки, громади та влади»] / Ольга Шеремет // Наш край. – 2013. – 15 червня. – С. 2.

Електронні ресурси

1. «Бібліотека. Інформація. Користувач.» : [прес-конференція обласних громадських обговорень]. – Режим доступу: [//www.cult.gov.ua/news/biblioteka_informacija_koristuvach_pres_konferencija_oblasnikh_gromadskikh_obgovoren/2013-03-12-4208](http://www.cult.gov.ua/news/biblioteka_informacija_koristuvach_pres_konferencija_oblasnikh_gromadskikh_obgovoren/2013-03-12-4208).

2. «Бібліотека. Інформація. Користувач.» : [громадське обговорення : Щорська ЦБС]. – Режим доступу: http://schors-biblioteka.edukit.cn.ua/novini_biblioteki/id/68/vn/.

3. «Бібліотека. Інформація. Користувач.» : [6 березня на Чернігівщині за ініціативою Департаменту культури і туризму, національностей та релігій Чернігівської обласної державної адміністрації, Чернігівського обласного відділення Української бібліотечної асоціації, за підтримки Української бібліотечної асоціації стартували загальнообласні громадські обговорення «Бібліотека. Інформація. Користувач.»]. – Режим доступу: <http://monitor.sn.ua/ua/culture/11658>.

4. «Бібліотека. Інформація. Користувач.» : [прес-реліз]. – Режим доступу : <http://friendfeed.com/lib4uth/a6452b40>.

5. Громадські обговорення в бібліотеках Чернігівської області : [в рамках обласних громадських обговорень «Бібліотека. Інформація. Користувач.», ініційованих Департаментом культури і туризму, національностей та релігій Чернігівської обласної державної адміністрації та Чернігівським відділенням Української бібліотечної асоціації за підтримки Української бібліотечної асоціації бібліотеками області було проведено вуличні опитування та анкетування «Якою має бути бібліотека Вашої громади?». Інтерв'ю з жителями населених пунктів області, думки їх з приводу бібліотек, представлене у відео матеріалах: Городнянської, Корюківської, Менської та Щорської центральних районних бібліотек]. – Режим доступу: https://www.facebook.com/permalink.php?id=279889292111904&story_fbid=-375937512507081.

6. Проведено громадські обговорення «Бібліотека. Інформація. Користувач.» : [Чернігівське обласне відділення УБА за підтримки Департаменту культури і туризму, національностей та релігій Чернігівської облдержадміністрації впродовж березня-червня 2013 р. провело громадські обговорення «Бібліотека. Інформація.

Користувач.». – Режим доступу: http://www.cult.gov.ua/news/provedeno_gromadski_obgovorennja_biblioteka_informacija_koristuvach/2013-07-12-4478.

7. Стартували загальнообласні громадські обговорення «Бібліотека. Інформація. Користувач.» : [офіційна прес-конференція обговорень відбулася 6 березня 2013 року, об 11.00 год. в приміщенні КЗ «Чернігівська універсальна наукова бібліотека ім. В. Г. Короленка». – Режим доступу : <http://pik.cn.ua/2738/startuvali-zagalnooblasni-gromadski-obgovorennja-biblioteka-informatsiyakoristuvach>.

8. Проведено громадські обговорення «Бібліотека. Інформація. Користувач.» : [Чернігівське обласне відділення УБА за підтримки Департаменту культури і туризму, національностей та релігій Чернігівської облдержадміністрації впродовж березня-червня 2013 р. провело громадські обговорення «Бібліотека. Інформація. Користувач.». Загалом було вивчено думку понад 5 тис. респондентів різних категорій населення]. – Режим доступу : <http://newspaper.net/ua/article/region/3/theme/104?id=3140692&date=2013-07-12>.

9. «Бібліотека. Інформація. Користувач.» : [«Бібліотека. Інформація. Користувач.» – під такою назвою відбувся круглий стіл в обласній універсальній науковій бібліотеці імені В. Г. Короленка. Цей захід підсумував результати громадських обговорень, метою яких було привернути увагу до проблем бібліотечних закладів, визначити громадську думку щодо ролі і місця бібліотек у культурному житті регіону, дізнатися про потреби та перспективи їх сучасного розвитку]. – Режим доступу: <http://chodtrk.com.ua/?p=10097>.

10. Опитування : [з 01 квітня 2013 р. стартували громадські обговорення «Бібліотека. Інформація. Користувач.» на Городнянщині з ініціативи Чернігівського обласного відділення Української бібліотечної асоціації.

Їхня мета – привернути увагу широкого кола громади, органів місцевого самоврядування до бібліотечних закладів у регіоні, вивчити громадську думку щодо розвитку та удосконалення діяльності бібліотек. Для цього Городнянською центральною бібліотекою проводяться анкетування «Якою має бути бібліотека нашої громади?»]. – Режим доступу: <http://biblio.ts9.ru/?cat=19&paged=2>.

11. Якою має бути бібліотека нашої громади? : [7 травня в Козелецькій райдержадміністрації відбулося засідання круглого столу «Якою має бути бібліотека нашої громади?» за участі директора обласної універсальної наукової бібліотеки Аліференко І. М., заступника голови райдержадміністрації Денисенко С. О., директора Козелецької ЦБС Білоуська В. П., начальника відділу культури і туризму райдержадміністрації Боришполец Л. М., голови громадської ради Бацмана Ю. М., редактора районної газети «Новини Придесення» Пенського А. Г., начальника відділу інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю апарату райдержадміністрації Сенченко Л. М., керівників та представників бібліотечних установ, районних громадських організацій. Під час засідання були обговорені актуальні питання та перспективи розвитку бібліотек району, підсумки громадського обговорення та проведеного анкетування, висловлені пропозиції щодо покращення діяльності бібліотечних установ району]. – Режим доступу: <http://kozadm.cg.gov.ua/-index.php?id=53139&tp=0>.

12. [14 травня за участі членів громадської ради при райдержадміністрації, працівників відділів інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю, культури і туризму райдержадміністрації, депутатів районної ради, бібліотечних працівників району та редакції районної газети «Життя Полісся» відбулися консультації з громадськістю на тему «Бібліотека. Інформація. Користувач.». Модератором консультацій була директор Чернігівської обласної

універсальної наукової бібліотеки ім. В. Г. Короленка Інна
Аліференко]. – Режим доступу: [http://rpadm.cg.gov.ua/index.
php?id=53793&tp=0](http://rpadm.cg.gov.ua/index.php?id=53793&tp=0).